

**Лавриківський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів
Добросинсько-Магерівської сільської ради
Львівського району Львівської області**

З В І Т

**про результати дослідження освітнього середовища
Лавриківського закладу загальної середньої освіти
І-ІІІ ступенів**

Автори звіту:

**Бокало І. Я. – заступник директора з НВР
Яциняк Н. М. – заступник директора з ВР
Шай І. М. – педагог організатор
Юсько О. П. – практичний психолог
Баглай І. Д. – соціальний педагог
Лесюк Г. В. – вчитель математики
Калька Н. В. – вчитель української мови
та літератури**

Лавриків – 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Організація дослідження.....	7
Розділ 2. Аналіз результатів дослідження.....	17
2.1. Безпечне освітнє середовище.....	20
2.2. Освітнє середовище сповнене довіри.....	31
2.3. Демократичне освітнє середовище.....	37
2.4. Патріотичне освітнє середовище.....	45
2.5. Культуротворче освітнє середовище.....	50
2.6. Відкрите освітнє середовище.....	58
Висновки.....	63
Рекомендації.....	66
Додатки.....	72

ВСТУП

Пріоритетом освітнього процесу Лавриківського ЗЗСО I-III ступенів є створення такого виховного простору, яке б сприяло формуванню духовно багатой, фізично досконалої, соціально адаптованої, високоерудованої, і національно-свідомої особистості учня.

Метою виховної системи закладу освіти є становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей Українського народу, національної самобутності.

Головними завданнями закладу освіти є:

- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення,
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- формування в учнів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу,

людину і суспільство.

Освітній простір – це духовний простір учасників освітнього процесу, простір культури, що впливає на розвиток особистості. Це простір, у якому має бути представлений весь спектр соціальних, культурних та життєвих цінностей, які є надважливими для особистості, яка самореалізується у сучасному світі.

У сучасній українській школі освітнє середовище національне, демократично-організоване та відкрите. Тільки демократичні відносини у шкільній спільноті сприяють створенню для кожного учня можливостей для самоствердження та забезпечують безперешкодні умови для вияву активності й самореалізації, а опора на національні традиції та відкритість на культуру інших народів, передусім всеєвропейської спільноти, дає змогу вихованцям сформувати свою ідентичність. Освітній простір у школі має бути безпечним, моральним, насичений патріотизмом, зорієнтованим на культуротворення, сповнений взаємодовіри та комфортний для учасників освітнього середовища. Ключова вимога до освітнього простору – це його гармонійність, яка забезпечується тільки при умові єдності педагогічних впливів на свідомість, почуття й поведінку учнів у навчально-виховному процесі..

Серед важливих аспектів освітнього середовища закладу освіти є психологічна та емоційна підтримка учнів, навчання правил поведінки в умовах воєнного стану (під час повітряних тривог, поводження з вибухонебезпечними предметами, перша медична допомога тощо), адаптація та підтримка учнів- ВПО, розвиток критичного мислення та медіаграмотності. Особлива увага приділяється національно-патріотичному вихованню.

9 квітня 2025 року в Лавриківському закладі загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів відбулося дослідження якості освітнього середовища в рамках заходів, передбачених проєктом «Оцінювання якості освітнього середовища: е-інструментарій вимірювання показників» (Програма розвитку освіти Львівської області на 2021 - 2025 роки. Розділ «Загальна середня освіта». П.7) відповідно до наказу департаменту освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації «Про оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області» від 07.02.2025р. № 02-01/01/42.

Предметом дослідження було освітнє середовище закладу освіти.

Мета дослідження - оцінка якості освітнього середовища Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів на придатність для ефективного виховання.

Для виконання мети дослідження, у закладі освіти було проведено:

- анкетування учнів 4-х, 8-х, 10-х класів (анкети розраховані на час до 45 хв) та педагогів школи (анкета - до 60 хв.), а також батьків (опікунів) учнів 4, 8 і 10 класів (анкети – до 60 хв.);
- анкетування учнів 4-х та 8-х, 10-х класів і педагогів відбулось в закладі освіти з 9 до 16 год., у час, зазначений в графіку, який йде додатком до відповідного наказу по ЗЗСО № 40-о від 21.03.2025 року «Про проведення вимірювання в електронному форматі показників якості освітнього середовища»; анкетування батьків учнів - у їхній вільний час упродовж доби, на яку призначене анкетування;
- анкетування учнів 4-х та 8-х, 10-х класів відбулося в комп'ютерному класі та (старшокласників, які мали смартфони) у класах з доступом до інтернету та під наглядом педагогів ЗЗСО (за винятком класних керівників), а педагогів – в учительській під наглядом інструктора, делегованого органом управління освіти Якушевої Марії Ростиславівни;
- батьки учнів виконували анкету з власних гаджетів. Для цього заклад надіслав їм покликання та логін і пароль разом з інструкцією для проходження е-анкетування.

Для забезпечення високої якості дослідження стану освітнього середовища ЗЗСО дирекція у квітні 2025 року додатково організувала застосування інших інструментів, рекомендованих ЛОППО до використання, зокрема питальників для індивідуальних та групових інтерв'ю, порадників для спостерігачів та рекомендацій щодо оцінювання якості шкільної документації, пов'язаної з організацією позаурочної та позашкільної роботи тощо. Наданий ЛОППО інструментарій було відкориговано з урахуванням специфіки закладу освіти. За рекомендаціями було залучено до проведення цієї роботи шкільного психолога Юсько Ольгу Пилипівну.

Завдання дослідження якості освітнього середовища у Лавриківському ЗЗСО

I-III ступенів:

- оцінити освітнє середовище у закладі освіти на відповідність характеристикам, визначеним Стратегією розвитку освіти Львівщини до 2027 року, а саме: безпечне, сповнене довіри, демократичне, патріотичне, культуротворче (розвивальне, спроможне мотивувати пізнавальну діяльність), відкрите (інклюзивне);
- окреслити коло проблем закладу;
- визначити напрями співпраці закладу освіти з іншими соціальними інститутами у справі виховання;
- стимулювати зростання професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;
- отримати об'єктивну інформацію про можливості освітнього середовища закладу освіти та забезпечити ефективне виховання учнів;
- визначити перспективні і актуальні напрями регіональної освітньої політики у сфері виховання.

Розділ 1. Організація дослідження

Для оцінювання якості освітнього середовища визначені такі **ключові запитання**:

- відповідність освітнього процесу Лавриківського ЗЗСО I-III ступенів в ділянці виховання формулі НУШ (виховання на цінностях), потребам та очікуванням учнів і батьків;
- корисність (потрібність) проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів;
- якість стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками, його відповідність формулі НУШ (партнерство);
- участь учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проектів).

Відповідно до регіонального стандарту («Стратегія розвитку освіти Львівщини в 2021 – 2027 роках») освітнє середовище має бути:

- **Безпечним:** гарантуються комфортне перебування у приміщеннях школи (*чисто, тепло, смачно, гарно*), психологічний комфорт (*радість, прийняття іншими, відчуття позитивної перспективи, відсутність булінгу, невтручання в особисте життя тощо*), педагогічний захист і підтримка дітей у розв'язанні їхніх життєвих проблем.
- **Сповненим довіри:** панують моральні норми, статева, релігійна і соціальна рівність (*відсутні прояви дискримінації, знущань, зневажливого ставлення до іновірців, іноземців (з позиції більшості), незаможних, осіб з інвалідністю тощо*), справедливість (*зокрема в оцінюванні*), толерантність (*чи вислухають, дозволять дискутувати, не засміють, не зневажать через помилку*), існує взаєморозуміння та співпраця вихованців і виховників у розв'язанні суспільно значущих і особистих життєвих проблем.
- **Демократичним:** гарантоване право участі (*педагогів, учнів, батьків*) в житті освітньої спільноти: не обмежується свобода висловлювання (*чи дають слово, чи не зацитувають, чи не карають за критичні вислови*); є можливості висловити власну думку щодо справ, які впливають на особисте та шкільне

життя (збори, громадське обговорення документів, сайт, блог, шкільна газета, радіо, телебачення); дієво працюють органи громадського врядування (педрада, учнівське самоврядування, батьківський комітет), діти визнаються повноправними носіями прав і обов'язків, що відповідають їхньому віку, батьки – рівноправними учасниками освітнього процесу, педагоги рахуються з думкою учнів і батьків, представники учнів і батьків беруть активну участь (виступають, пропонують) у педрадах (з правом дорадчого голосу), нарадах при директорі (якщо порядок денний зачіпає їх інтереси), щорічних зборах колективу школи тощо.

- **Патріотичним (орієнтованим на формування ідентичності політичного українця):** спілкування у закладі виключно українською мовою (окрім уроків та заходів, де передбачене іншомовне спілкування), поважне ставлення до державних символів України (поведінка під час виконання гімну, процедури з прапором, використання герба), вшанування героїв (історичних, талановитих, успішних, моральних авторитетів) України, рідного краю, школи (місця пам'яті, заходи), турботливе ставлення до культури і природи (акти вандалізму (відсутність/заходи протидії), знущання над тваринами (відсутність/заходи протидії), культуро- і природоохоронна діяльність), забезпечуються можливості пізнати героїчні сторінки історії України, оглянути пам'ятки культури та природи (дослідження, експедиції, екскурсії, подорожі тощо), виявити повагу до Бога і до Людини (можливості відзначити релігійні та державні свята, розважитись), набуті досвіду громадянської поведінки (волонтерство).
- **Культуротворчим (розвивальним, мотивуючим до пізнавальної діяльності):** використовуються активні та інтерактивні методи навчання (як часто і наскільки вдало практикують роботу в парі, групі, командою; організовують дискусії, дебати, пишуть творчі роботи); працюють бібліотека (як часто користуються послугами, чи задовольняє запити, чи можна попрацювати в Інтернеті), наукові гуртки, спортивні секції, мистецькі студії (чи знають, які є, чи відвідують, якою мірою задовольняє

пізнавальні та/або розвиткові інтереси); проводяться змагання, турніри, олімпіади, конференції тощо (*чи проводяться, чи беруть участь, чи задоволені організацією*); забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу (*чи задовольняє школа пізнавальний і розвивальний інтерес; чи долучені батьки до роботи гуртків, секцій, проведення екскурсій, подорожей, експедицій, організації турнірів, олімпіад тощо; чи зацікавлені учителі в організації експедицій, екскурсій, подорожей, проведенні дебатів, змагань тощо*).

- **Відкритим (інклюзивним):** є умови для навчання дітей з інвалідністю, пересування шкільними приміщеннями дорослих з інвалідністю (*пандуси, туалети, коридори, парти; яке ставлення до учнів з інвалідністю (інших учнів, вчителів, батьків)*); зі школою співпрацюють сім'ї, органи влади та самоврядування, громадськість (*як часто батьки, лідери громади, громадські активісти відвідують школу; наскільки активні як учасники виховних справ; які форми роботи з батьками практикують учителі; як педколектив, дирекція реагує на ініціативи батьків, громадських активістів*); є школи/громади – партнери (*у яких формах партнерство, як комунікують учні; чи комунікують батьки*).

Дане дослідження дозволяє дати відповіді на такі ключові питання:

1. У якій мірі освітнє середовище Лавриківського ЗЗСО I-III ступенів убезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та/або моральної шкоди (*безпечний виховний простір*)?
2. Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (*виховний простір сповнений довіри*)?
3. Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління Лавриківського ЗЗСО I-III ступенів (*демократичний виховний простір*)?
4. У якій мірі учні залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (*виховний простір патріотичний та культуротворчий*)?

5. Наскільки спільноти ЗЗСО готові до обслуговування учнів з особливими освітніми потребами та відкриті для партнерства (*відкритий виховний простір*)?

Критерії оцінювання освітнього середовища:

1. Відповідність організації освітнього середовища Лавриківського ЗЗСО I-III ступенів вимогам безпеки (*безпечний*).
2. Актуальність визначених педагогами завдань освітньої програми та ефективність реалізації цих завдань (*патріотичний, культуротворчий*).
3. Корисність (потрібність) запланованих і проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів (*патріотичний, культуротворчий*).
4. Відповідність управління закладу освіти та стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками демократичним принципам (*сповнений довіри, демократичний*).
5. Можливості участі учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проектів) (*сповнений довіри, відкритий*).

У Лавриківському ЗЗСО I-III ступенів проведено анкетування серед таких категорій учасників освітнього процесу: учні 4, 8, 10 класів, батьки учнів та педагогічні працівники (*діаграма 1*).

Дані про респондентів опитування: анкетуванням було охоплено 13 учнів 4 класу, 48 учнів 8 класу (9 некоректно заповнені), 37 учнів 10 класу (7 некоректно заповнені), 38 педагогічних працівників (8 некоректно заповнені) та 54 батьків учнів (7 некоректно заповнені).

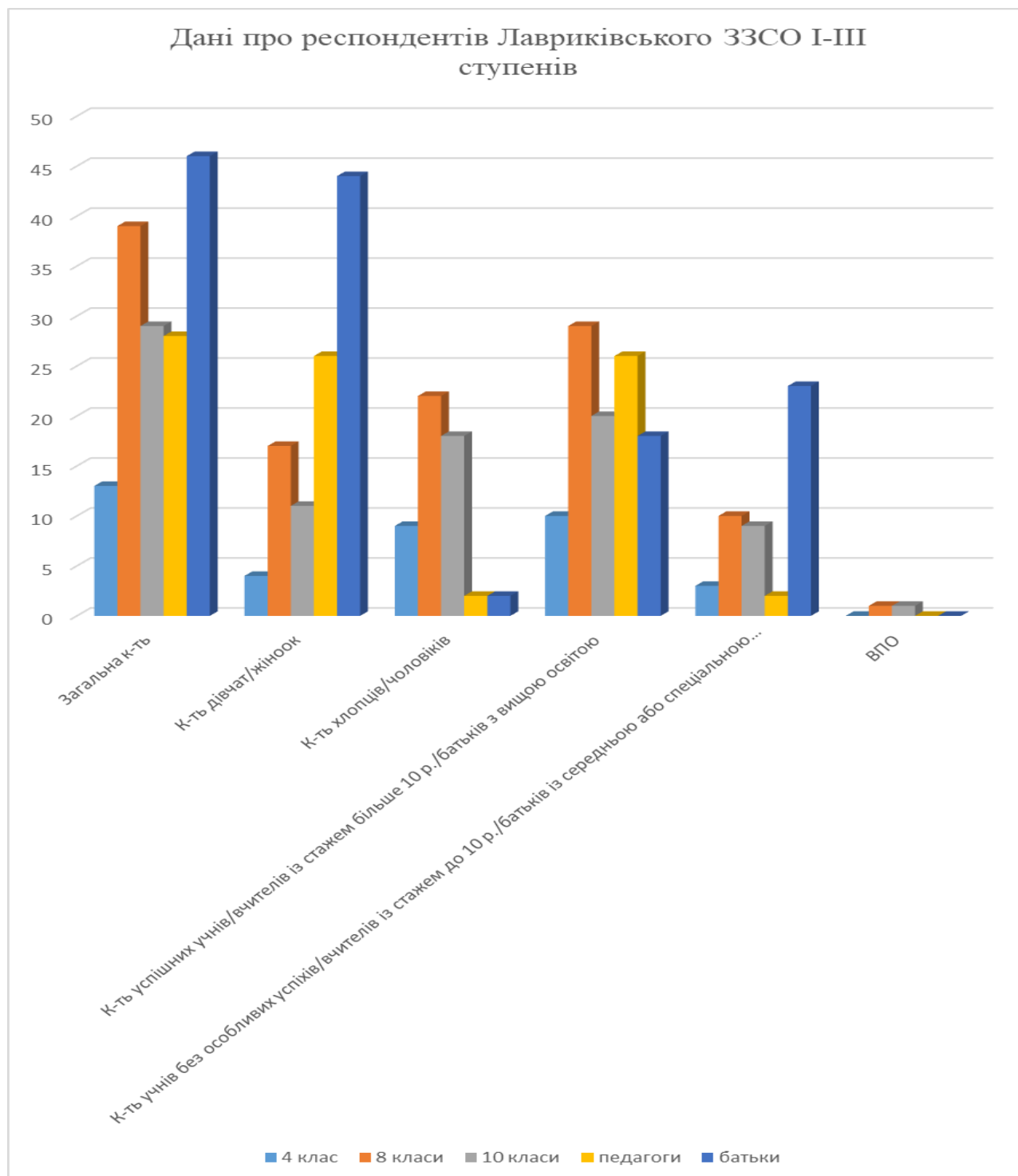
Серед респондентів 4 класу: хлопців – 69,23%, дівчат – 30,77%, з них успішних – 76,92%. Серед респондентів 8 класу: хлопців – 56,41%, дівчат – 43,59%, з них успішних – 74,36%, 2,56% (1 учень) - переїхало в 2022 році. Серед респондентів 10 класу хлопців – 63,33%, дівчат – 36,67%, з них успішних 66,67 % учнів.

У 8 батьків дитина навчається у 4 класі, у 18 батьків – у 8 класі, та у 18 батьків – у 10 класі. Більшість батьків віком 36-45 років (30%). Серед батьків 4,26% взяли участь в опитуванні чоловіків та 93,65% - жінок. Більшість батьків мають середній щомісячний дохід до 30 тис. грн, 10 батьків (21,28%) – тимчасово не працюють.

Серед педагогів, які взяли участь в анкетуванні 86,67% жінок, 6,67% -

чоловіків. 25 респондентів (70%) мають стаж більше 20-ти років, 5 (16,67%) – мають стаж 11-20 років і 2 респонденти (6,67%) – до 10-ти років. Мають вищу категорію 20 опитаних вчителів (66,67%), 6 вчителів (20%) – II, I категорію, 2 вчителі (6,67%) – спеціаліст або інтерн.

Діаграма 1.



Участь у дослідженні педагогічних працівників, батьків та учнів дозволяє проаналізувати та сформулювати припущення про тенденцію розвитку освітнього

середовища у закладі освіти з різних позицій, всебічно підійти до виявлення проблем виховання та очікувань респондентів, налагодити тіснішу взаємодію між вчителями, учнями, батьками та ефективніше підійти до планування виховної роботи у наступному навчальному році.

Організація та проведення моніторингу.

Відповідно до наказу Лавриківського ЗЗСО I-III ступенів № 44 від 31.03.2025р. «Про проведення вимірювання в е-форматі показників якості освітнього середовища та аналіз його результатів» (Додаток 1) було сформовано робочу групу з вивчення та оцінювання якості освітнього середовища у е-форматі (Додаток 2) та створено орієнтовний план роботи даної робочої групи.

До організації проведення вивчення й оцінювання якості освітнього середовища закладу освіти були залучені:

- заступник директора з навчально-виховної роботи – Бокало І. Я.;
- педагог-організатор – Шай І. М.;
- вчитель математики – Лесюк Г. В.;
- класні керівники 4-их, 8-их та 10-их класів.
- практичний психолог – Юсько О. П..

Учасники анкетування були попередньо проінформовані про особливості електронного анкетування та його анонімність. З метою мінімізації стресу учнів 4-их, 8-их і 10-их класів та педагогічних працівників практичний психолог продемонстрував відео та провів бесіду з учнями та вчителями про призначення та специфіку анкетування в е-форматі. Поділ результатів відбувався лише за такими категоріями: учні 4, 8, 10 класів, їхні батьки, педагогічні працівники. Отримані дані було проаналізовано робочою групою.

Процедура анкетування проводилася відповідно до графіку. Проаналізовані результати робочою групою педагогічні працівники опрацьовували на педраді та були представлені батькам. На робочій зустрічі педагогів закладу освіти було розроблено стратегію покращення освітніх просторів та розроблено план дій для формування освітніх просторів.

Склад педагогічних працівників, відповідальних за проведення анкетування

учнів 4-х, 8-х та 10-х класів та графік проведення анкетування (*Додаток 3*). Під час дослідження якості виховного простору використовувалися також інші інструменти.

Анкетування учнів 4-х, 8-х та 10-х класів відбулося згідно графіку, у присутності шкільного психолога і вчителя інформатики, педагогічного працівника визначених наказом директора. Попередньо шкільний психолог продемонструвала учням відео, розміщені на порталі «Оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області» та провела з ними бесіду про призначення та специфіку анкетування з метою унеможливити або мінімізувати стрес учнів – учасників опитування.

Перед анкетуванням педагогічний працівник, який організовував анкетування роз'яснив учням, для чого проводиться дослідження та як слід виконувати анкету. Було наголошено, що анкетування анонімне і обрані учнями відповіді не будуть доведені до відома учителів та батьків.

Вчитель інформатики повідомив усім опитуваним логін і пароль, що дозволяє увійти в програму та розпочати анкетування, записала їх на дошці.

Діти виконували анкету впродовж 45 хв. Вони обрали категорію учасника (4 клас, 8 клас, 10 клас), ввели відповідний логін і пароль, а тоді відзначили на власний розсуд відповіді на запитання. Анкета складалась з двох частин. Виконавши першу, учні натискали кнопку «відправити дані». Це дозволило їм отримати доступ до другої частини анкети та дати відповіді на поміщені запитання. Завершивши анкетування, учні натиснули кнопку «Завершити анкетування».

Анкетування педагогічних працівників відбулося на призначеній педраді (після уроків) під керівництвом інструктора, якого скерував відділ освіти Якушевої М. Р. та за участі директора Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів Опенченко В. М.. Учасниками опитування були дирекція, учителі початкової школи, асистенти вчителів, учителі-предметники, шкільний бібліотекар, практичний психолог, соціальний педагог.

Перед початком анкетування заступник директора з НВР Бокало І. Я. пояснила учителям призначення та процедуру дослідження. Інструктор Якушева М. Р. наголосила, що анкетування анонімне і обрані педагогами відповіді не будуть

доведені до відома дирекції. Звернула увагу педагогів на те, що доступ до результатів дослідження є тільки у керівника закладу та керівників органів управління освітою територіальної громади і району, а результати дослідження мають бути оприлюднені у формі звіту про самооцінювання якості освітнього середовища і оцінку стану освітнього середовища свого закладу як виховного простору педколектив має провести сам. Після вступного роз'яснення інструктор повідомила респондентам, написавши на дошці, логін і пароль навчального закладу для отримання доступу до опитування.

Учителі впродовж 60 хв обрали категорію учасника (Педагогічні працівники), ввели відповідний логін і пароль та відзначили на власний розсуд відповіді на запитання. Анкета складалась з двох частин. Виконавши першу, педагоги натискали кнопку «відправити дані» і отримували доступ до другої частини анкети (натиснути кнопку «Частина II») та дали відповіді на поміщені запитання. Завершивши анкетування, педагоги натиснули кнопку «Завершити анкетування».

Анкетування батьків (опікунів) учнів 4-х, 8-х та 10-х класів відбулося у той самий день, що й анкетування учнів та педагогів. Батьки самі обирали зручний час для виконання анкети. Про проведення анкетування та його організацію класні керівники учнів 4-х, 8-х та 10-х класів повідомили батьків напередодні, також що анкетування анонімне і обрані респондентами відповіді не будуть доведені до відома вчителів і дирекції. Класний керівник роз'яснила батькам, як слід виконувати анкету. Покликання, логін і пароль для входу в програму батьки (опікуни) отримали в день проведення анкетування у ЗЗСО, вранці. Доступ до анкет був для них відкритий до 24:00 год.

Анкетування учнів, що перебувають на сімейній формі навчання проводилось за тим самим алгоритмом, що й анкетування батьків. Логін і пароль для входу в програму отримали в день проведення анкетування у ЗЗСО.

Інструктор Якушева М. Р. скерована в Лавриківський ЗЗСО I-III ступенів, мала право перебувати у закладі освіти впродовж усього часу, визначеного дирекцією для анкетування учнів і педагогів. Вона відвідувала класи, в яких відбувалось анкетування, спілкувалась з його учасниками після того, як вони

виконують анкету і т. ін. У компетенції інструктора були усі проблемні питання, пов'язані з організацією е-анкетування, зокрема й право відсторонити від виконання обов'язків по забезпеченню анкетування педагогів, які не дотримуються цієї інструкції. Інструктор переконалась, що батьки повідомлені про проведення анкетування, проінструктовані та отримали покликання, логін і пароль для участі в опитуванні. Для цього вона провела нараду класних керівників. Інструктор проінформувала директора закладу освіти про результати спостереження за його проведенням, в результаті чого, був укладений короткий звіт про анкетування. У звіті описані всі виявлені нею процедурні порушення (Додаток 4). Директор закладу завізувала звіт інструктора.

Також для більш повної інформації щодо оцінювання якості освітнього середовища ЗЗСО було проведено індивідуальні інтерв'ю з директором, заступником директора з виховної роботи, педагогом-організатором, практичним психологом та фокус-групове інтерв'ю з членами органу учнівського самоврядування та батьківського комітету закладу освіти. Ще додатково педагогічними працівниками, батьками було проведено спостереження за поведінкою учасників освітнього процесу і явно (з відвідуванням уроків), і приховано. Особливу увагу було приділено аналізу стратегії розвитку школи та шкільної виховної програми, іншої документації, яка стосується виховання, згідно розроблених інструкцій.

10 квітня 2025 року були результати анкетування згруповані за відповідями (число і відсоток) та розміщені на порталі «Оцінювання якості освітнього середовища ЗЗСО» в рубриці «Результати анкетувань». Під час ознайомлення з результатами робочою групою було зауважено, що кількість опитуваних була більша:

Учасники опитування	Всього в навчальному закладі	Взяло участь в опитуванні	з них некоректно заповнені
Учні 4 класу	13	13	0
Учні 8 класу	38	48	9

Учні 10 класу	34	37	7
Педагогічні працівники	34	38	8

У день анкетування (9 квітня) з 10:00 – 16:00 год. були планові відключення світла у зв'язку із ремонтними роботами (згідно повідомлення від ПрАТ «Львівобленерго»), тому адміністрація закладу вирішила провести анкетування одночасно для усіх учнів 4 (у кабінеті інформатики), 8 та 10 класів (на власних гаджетах) з 9:00 год.. Як було зазначено у звіті інструктора, в навчальному закладі був поганий інтернет (особливо у кабінеті, де знаходився 8-а клас). Учасників «викидало» з програми на різних етапах проходження анкетування. Через що учні та вчителі були змушені з початку розпочинати анкетування. Тому ми вважаємо, що саме це є причиною збільшення кількості опитуваних. Не зрозумілою для робочої групи є кількість некоректно заповнених анкет, адже у разі пропущення питання система повертала до нього.

Розділ II. Аналіз результатів дослідження

Освітнє середовище

Освітнє середовище — це сукупність умов, засобів, відносин і впливів, які забезпечують організацію освітнього процесу, розвиток, соціалізацію та безпеку всіх учасників освітнього процесу в закладі освіти.

Структура освітнього середовища

Можна умовно поділити на кілька компонентів:

1. **Фізичне середовище** – будівлі, класи, меблі, спортивні та ігрові майданчики, техніка, оснащення.
2. **Цифрове середовище** – наявність комп'ютерів, інтернету, платформ для дистанційного навчання.
3. **Психологічне середовище** – атмосфера взаємоповаги, підтримки, емоційної безпеки.
4. **Соціальне середовище** – взаємодія між учасниками освітнього процесу: учнями, педагогами, батьками, адміністрацією.
5. **Навчально-методичне середовище** – навчальні матеріали, плани, підручники, методики.

Специфіка освітнього середовища в ЗЗСО

- **Особистісно орієнтований підхід.** Навчання враховує індивідуальні особливості, потреби та здібності кожного учня
- **Інклюзивності.** Забезпечення рівного доступу до освіти для всіх дітей, у тому числі з особливими освітніми потребами.
- **Розвиток критичного мислення, командної роботи.** Формування вміння аналізувати, ставити запитання, робити висновки, аргументувати свою думку. Створення умов для співпраці, обміну думками, вміння працювати в групі.
- **Використання інформаційно-комунікаційних технологій.** Інтеграція цифрових ресурсів у навчання, використання онлайн-платформ, електронних підручників.

- **Освітня безпека.** Захист фізичного, психологічного та інформаційного простору учня; профілактика булінгу.

Відповідно до регіонального стандарту («Стратегія розвитку освіти Львівщини в 2021-2027 роках») освітнє середовище закладу освіти має бути:

- безпечним, тобто не загрожувати життю, фізичному і психічному здоров'ю учасників освітнього процесу, насамперед здобувачів освіти.
- сповненим довіри, що передбачає ґрунтовану на досвіді впевненість учасників освітнього процесу в порядності, доброзичливості та компетентності партнерів, з якими вони комунікують.
- демократичним, тобто людиноорієнтованим, де керівництво закладу поважає права учасників освітнього процесу, не принижує їх гідність, , гарантує академічну автономію педагогам , уможливорює реалізацію учнем/ученицею індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечує батькам доступ до інформації про діяльність закладу, підтримує утворені в закладі самоврядні спільноти учнів, батьків та вчителів.
- орієнтованим на пробудження патріотизму, а саме особливої прихильності до України, почуття особистої ідентифікації з нею, турботи про добробут її громадян та готовності жертвувати своїм часом, енергією, майном та життям заради Батьківщини.
- культуротворчим, себто таким, що мотивує й активізує здобувачів освіти , стимулює їх фізичний, інтелектуальний і особистісний розвиток завдяки .відповідному предметно-просторовому оточенню та застосуванню педагогами активних та інтерактивних методів навчання.
- відкритим до комунікації з іншими шкільними спільнотами, з громадськими об'єднаннями, насамперед, місцевими осередками дитячих та молодіжних організацій, а також з лідерами громадської думки, воїнами ЗСУ, волонтерами і т. д. Відкритість (інклюзивність) передбачає також адаптованість освітнього середовища закладу до участі у шкільній спільноті обдарованих учнів, дітей з особливими освітніми потребами, осіб з інвалідністю.

Питання безпеки закладів освіти та забезпечення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти та організації безпечного освітнього середовища є особливо актуальним у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України.

Хто може скористатися результатами моніторингу:

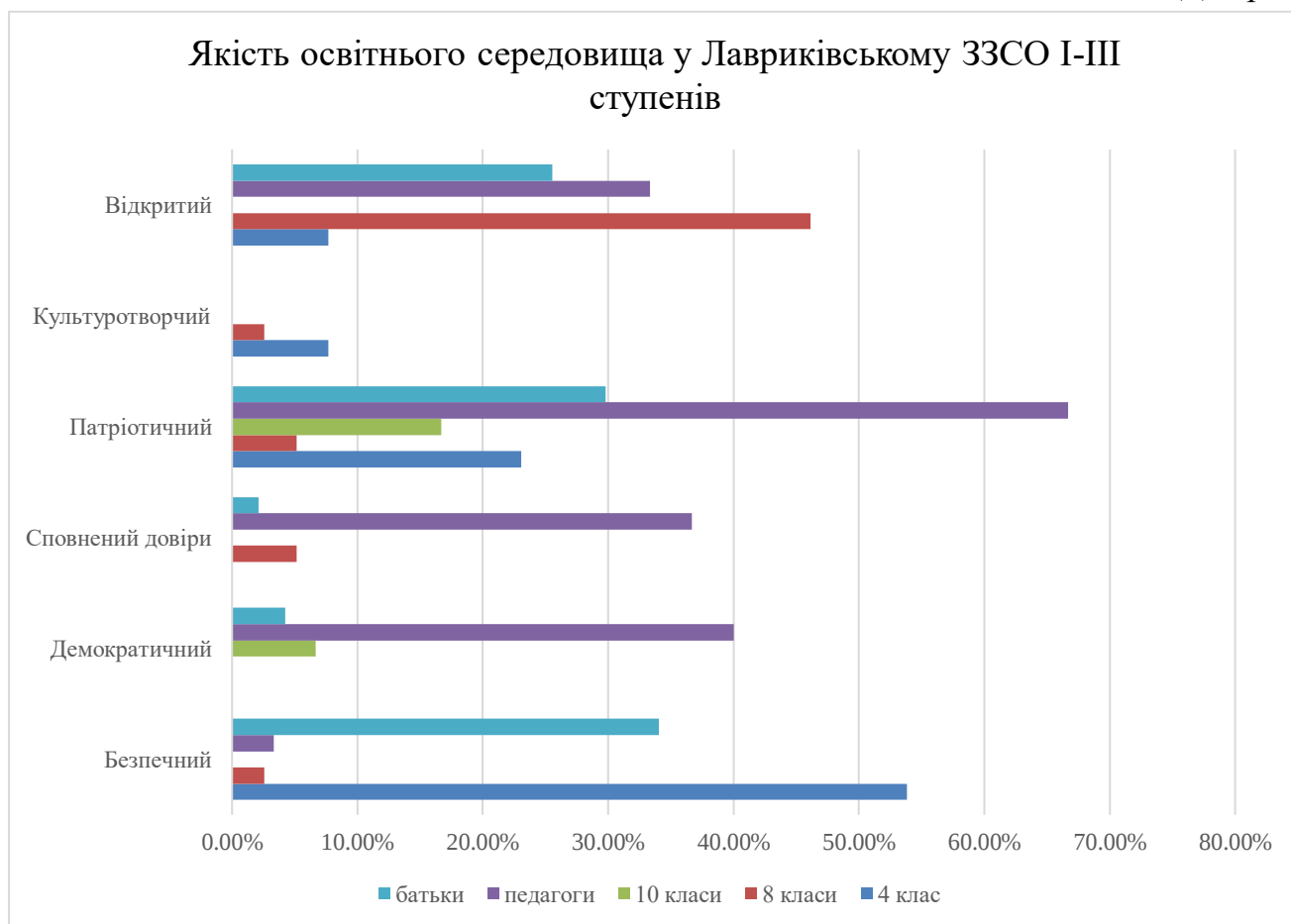
1. **Адміністрація закладу освіти.** Для виявлення проблем, планування покращень, оновлення матеріально-технічної бази.
2. **Педагогічні працівники.** Для адаптації методик навчання, покращення психологічного клімату в класі.
3. **Управління освіти/органи місцевого самоврядування.** Для ухвалення рішень щодо фінансування, забезпечення ресурсами, підтримки інклюзії.
4. **Батьки та учні.** Щоб розуміти, наскільки безпечним і комфортним є середовище, в якому навчаються діти.
5. **Науковці та освітні аналітики.** Для вивчення тенденцій, розробки нових стратегій розвитку освіти.
6. **Громадські організації та медіа.** Для контролю прозорості, громадського нагляду за якістю освіти.

Як можуть бути використані результати:

- Розробка **плану вдосконалення** освітнього середовища.
- Проведення **тренінгів** або підвищення кваліфікації для вчителів.
- Оновлення інфраструктури (ремонти, закупівлі техніки тощо).
- **Комунікація з батьками** про досягнення або виклики.
- Подача заявок на **гранти або проєкти** (як обґрунтування потреб).
- Формування **річного звіту** закладу освіти.
- Використання у **самооцінюванні та стратегічному плануванні**

Згідно з проведеним опитуванням респондентів щодо **якості освітнього середовища Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів** отримали наступні результати:

Діаграма 2



2.1. Безпечне освітнє середовище.

Ключове питання:

У якій мірі освітнє середовище у Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ступенів убезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та/або моральної шкоди (безпечний виховний простір)?

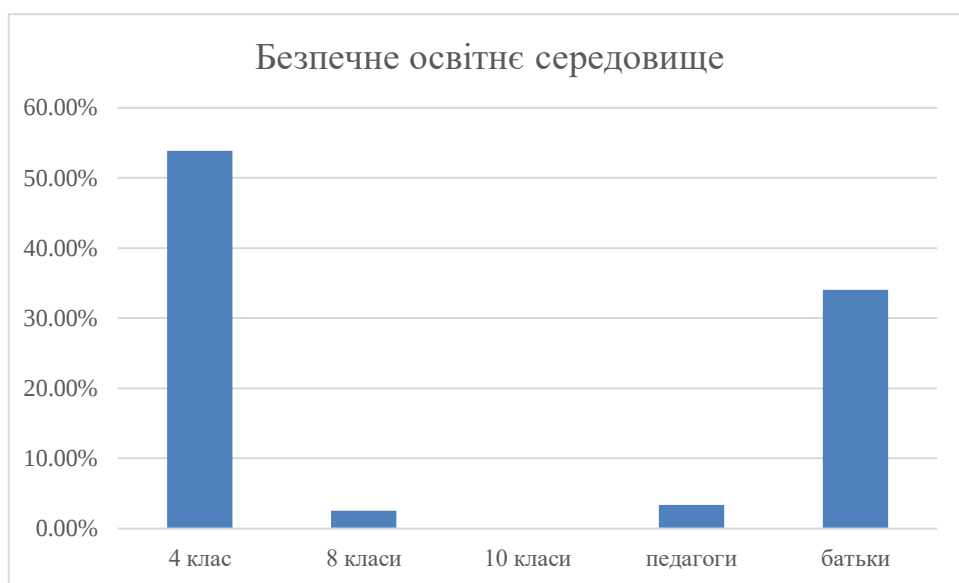
Теза: в Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ступенів частково сформований безпечний освітній простір як виховний.

Безпечним простір визнали:

- 53,85 % учнів 4-их класів;
- 2,56 % учнів 8-их класів;
- 0 % учнів 10-х класів
- 3,33 % вчителів;
- 34,04 % батьків.

Проведене дослідження свідчить, що загалом створені достатні умови для навчання та виховання дітей: у класах під час опалювального сезону здебільшого тепло, організовано гаряче харчування та забезпечено психолого-педагогічний супровід. (діаграми 3, 4).

Діаграма 3



Якість освітнього середовища значною мірою визначається наявністю безпечних умов навчання і праці, комфортом перебування у приміщеннях закладу, рівнем міжособистісної взаємодії учасників освітнього процесу та відсутністю проявів насильства.

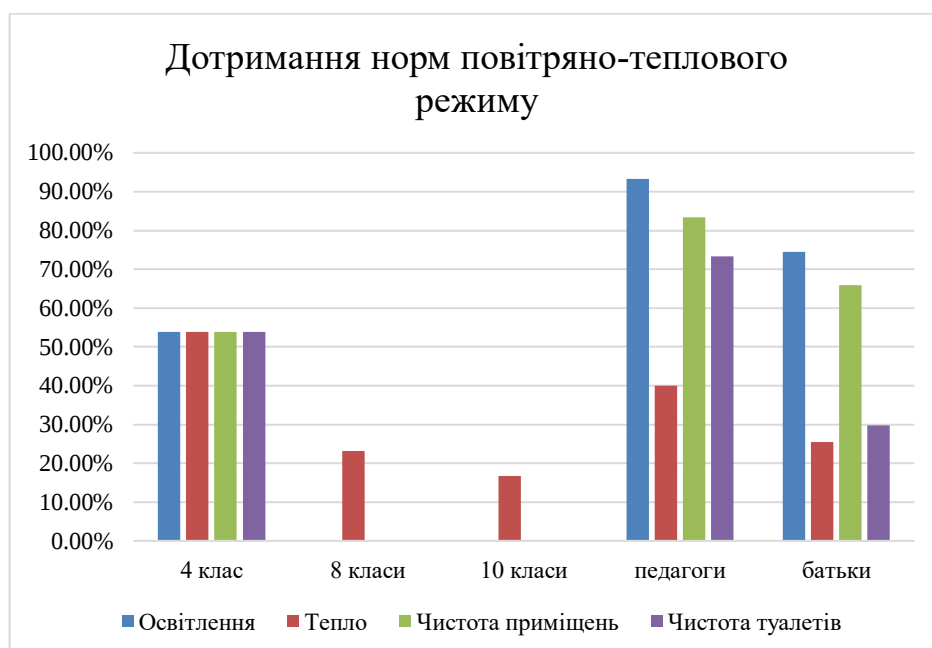
Тепловий режим

Більша половина опитаних учнів повідомили про недостатнє тепло в деяких класах, особливо під час сильних морозів, це підтвердили 60% вчителів, 74,47% батьків, 76,92% учнів 8 класу, 83,33% учнів 10 класу. Проте, 53,85% четвертокласників вважають, що у класах достатньо тепло. Такий тепловий режим пояснюється пічним опаленням закладу освіти (діаграма 4).

Освітлення

Освітлення у школі достатньо хороше завдяки великим вікнам та заміні ламп на сучасні LED-світильники у класах і коридорах. Оновлення освітлення було проведене протягом 2022/2023 навчального року. Чистоту в закладі відзначили 53,85% учнів 4 класу, 65,96% батьків і 83,33% педагогічних працівників (діаграма 4).

Діаграма 4



Туалети

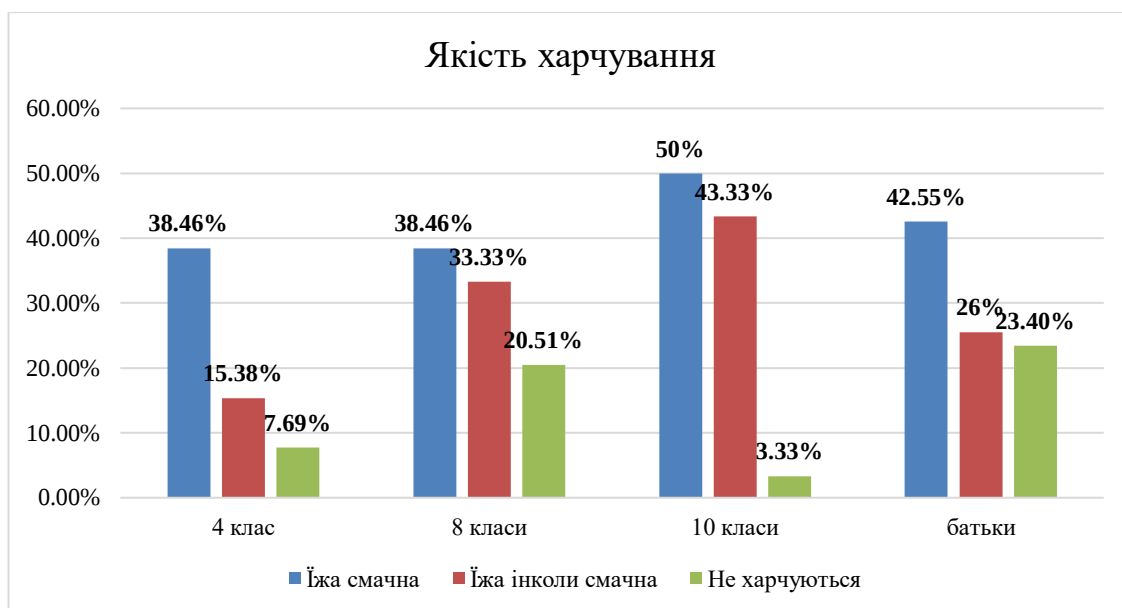
Туалетні кімнати облаштовані на першому поверсі для учнів та педагогів. 73,33% педагогів підтвердили їх відповідність санітарно-гігієнічним вимогам. В туалетах є тепла вода, рідке мило. Проте 6,67% вчителів та 44,68% батьків відзначили неприємний запах, що свідчить про необхідність додаткової профілактично-виховної роботи серед учнів закладу.

За результатами анкетування встановлено, що переважна більшість учнів та батьків задоволені облаштуванням території і чистотою у приміщеннях закладу освіти.

Харчування

Після поточного ремонту шкільної їдальні (2023/2024 н.р.) умови харчування значно покращилися. Організація харчування сприяє формуванню культури здорового харчування (діаграма 5).

Діаграма 5



Результати анкетування показали:

- 38,46% учнів 4 класу вважають їжу смачною та теплою;
- 38,46% учнів 8 класу та 50% учнів 10 класу задоволені харчуванням, хоча серед старшокласників зафіксовано незначне невдоволення, мотивуючи це тим, що їжа інколи буває смачною, а інколи ні.;
- 93,33% педагогів та 42,55% батьків позитивно оцінюють харчування у школі;
- не харчуються: 3,33% - учнів 10-х класів, 20,51% - учнів 8-х класів та 7,69% - учнів 4 класів.

Серед можливих причин таких результатів є зміни в меню (враховано побажання батьків молодших школярів, але не старших учнів); смакові вподобання (старшокласники мають більш вимогливі смаки та порівнюють їжу з тим, що їдять вдома або поза школою); **зовнішній вплив** (у старших класах зростає вплив однолітків, соціальних мереж на вибір їжі); **умови харчування** – можливо, в їдальні для старшокласників умови або графік харчування менш зручні, учні харчуються на третій перерві).

Охорона праці, безпека життєдіяльності та пожежна безпека

Учителі та дирекція школи дбає про безпеку учасників навчального процесу: учні ознайомлені із правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій та протипожежної безпеки (96,67 % відповіді вчителів), 83,33 % педагогів пройшли навчання з питань надання домедичної допомоги. Батьки (97 %) знають, що їхні діти ознайомлені із правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуаційта. 96,67% батьків вважають що учні обізнані з правилами безпечного користування інтернетом.

Медичне обслуговування

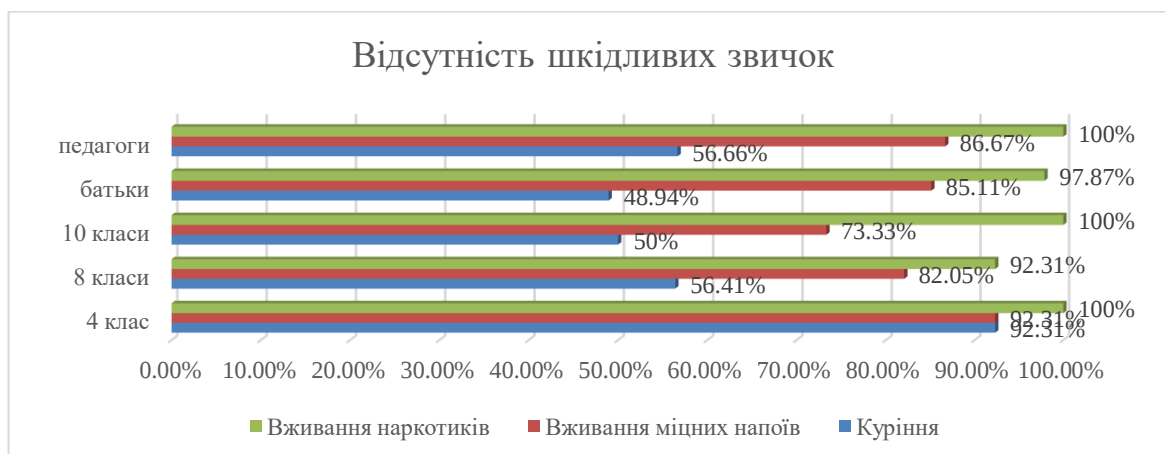
Медичне обслуговування залишається проблемним питанням: у закладі відсутній медичний працівник. Першу допомогу можуть надати вчителі з початковою медичною підготовкою, пройшли курси «Домедична допомога»/

Аптечки є у всіх кабінетах, медикаменти поповнюються регулярно.

Шкідливі звички

У закладі проводиться профілактична робота щодо запобігання шкідливим звичкам. Школярі не мають шкідливих звичок, за спостереженнями учнів 4-их класів (92,31 %), випадків паління цигарок у школі або неподалік не було ніколи, також 92,31 % учнів 4-их класів зазначили, що ніколи не траплялися випадки в школі або неподалік вживання учнями алкоголю, а 100 % учнів 4-их класів вибрали відповідь, що ніколи не бачили щоб учні школи вдихали чи нюхали одурманюючі речовини. Батьки (48,94 %) не повністю погодилися із думкою дітей, що куріння поблизу школи немає, зазначивши, що учні не вживають алкоголь (85,11%) та наркотики (97,87%). Більша половина вчителів розділили думку батьків, що куріння поблизу школи нема (56,66 %), а також немає вживання алкоголю учнями (86,67%) та повна відсутність вживання наркотичних речовин (100%). Під час подорожей, учнівських вечорів або інших заходів школярі не виявляли шкідливих звичок, так відповіли учні 8-их класів зокрема: не спостерігали випадків куріння(відповіли 56,41%), міцних алкогольних напоїв (82,05% учнів), наркотиків (92,31% учнів). Половина учні 10-их класів зазначили, що ніколи не зловживали цигарками (50%), міцними напоями (73,33%) та наркотиками (100%). Більшість учнів ніколи не вживали алкоголь і не палять, хоча окремі випадки вживання наркотичних речовин зафіксовано (діаграма 6).

Діаграма 6

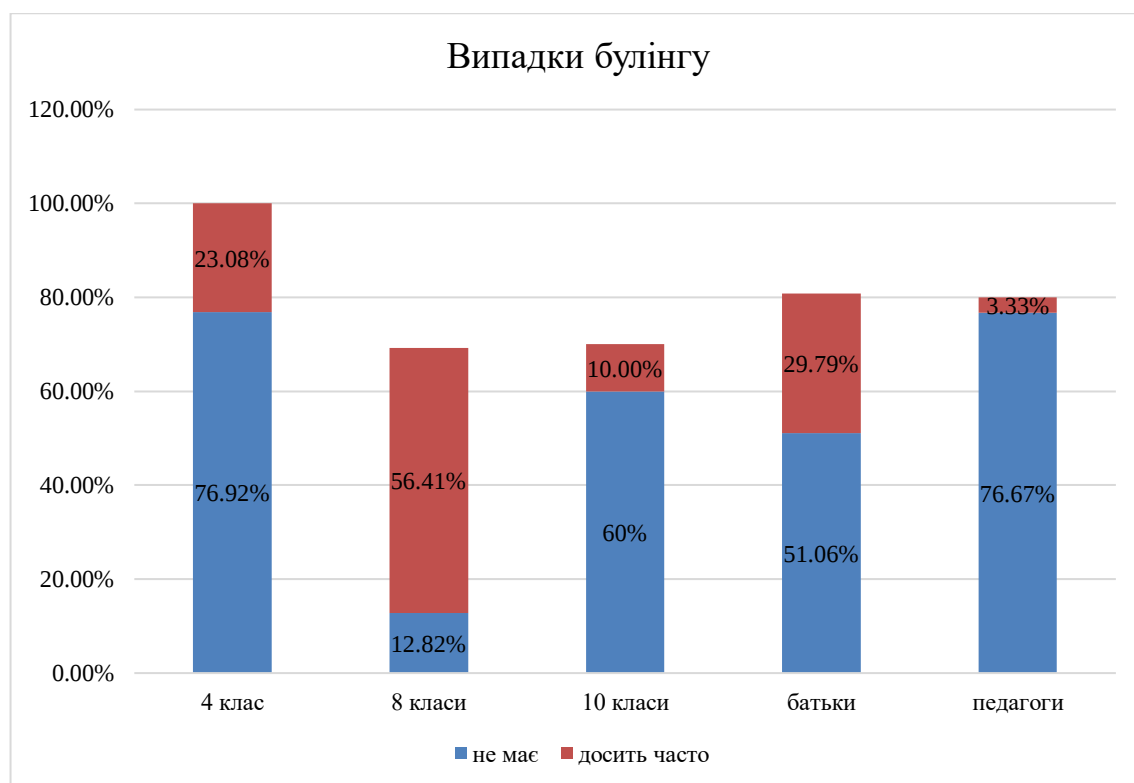


Булінг, збиткування

У закладі освіти ведеться активна профілактична робота, спрямована на запобігання випадкам булінгу та цькуванню. Загалом учні демонструють толерантне та доброзичливе ставлення один до одного, не зосереджуючись на чужих помилках чи особливостях. У школі дотримуються принципу: «Усі різні, але рівні».

Більшість опитаних вважають, що випадків булінгу в закладі немає: так відповіли 76,92% четвертокласників і 51,06% батьків, 60% десятикласників не помічали таких випадків (діаграма 7). Проте, 56,41% восьмикласників вважають, що у школі є учні над якими збиткуються (насміхаються). При цьому такі ситуації не є регулярними та зазвичай носять характер жарту, а не свідомого приниження.

(Діаграма 7)



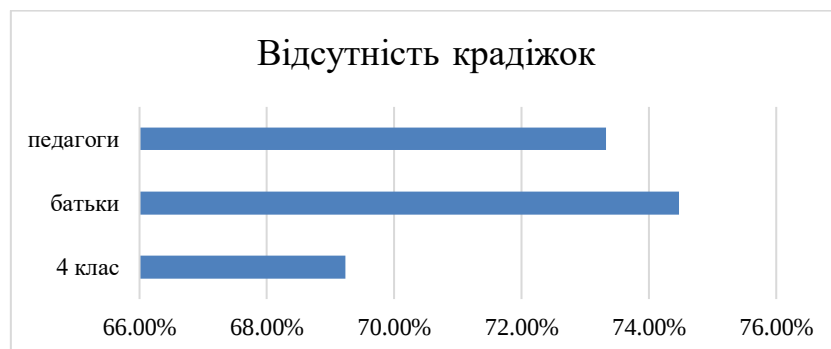
Вчителі ніколи не відчували психологічного тиску (76,67%) та несправедливої оцінки (83,33%) з боку дирекції. Відсутнє цькування педагога батьками або знущання над ними учнів (76,20%). Вчителям не відомо про випадки хабарництва (96,67 %), батьки цілком із ними погоджуються (95,74%).

Ніколи не відбувались зриви уроків у 70% вчителів, а 55,32% батьків із ними погоджуються.

Більшість учні виявляють толерантність та доброзичливість до дітей з особливими освітніми потребами та ставляться до них так само, як і до інших учнів — понад 66,67% - учнів 8-х класів, 86,67% - учнів 10-х класів та 61,54% учнів 4 класу (проте, 30,77% інколи з них жартують та 7,69% - вказують, що таких дітей часто ображають). Випадки мобінгу, наклепів або дискримінації трапляються дуже рідко.

У школі (класі) учні спокійно залишають свої речі, тому що дуже рідко чують про крадіжки, вчинені учнями у школі або неподалік, зазначають учні 4-их класів (69,23%). Батьки погодилися із думкою дітей, бо не були свідками таких вчинків (74,47%), думка вчителів (73,33%) практично співпадає з думкою батьків (Діаграма 9).

Діаграма 9



У школі вчителі велику увагу приділяють вихованню гуманного ставлення до тварин, тому знущання над тваринами немає (90% опитаних вчителів).

Прояви вандалізму можна вважати відсутніми, про що свідчать відповіді вчителів (96,67%). Пошкодження шкільного майна трапляється у відповідях восьмикласників (43,59%) та десятикласників (16,67%), але це відбувається випадково. Пошкодження насаджень, пам'яток архітектури, дитячих майданчиків, розмальовування стін також практично не спостерігали учні 4 класу (69,23%).

Останнім часом, серед населення збільшилася кількість проявів вживання лайливих слів. На жаль, діти також стали частіше лихословити. Тому, аналізуючи результати анкетування серед батьківської та вчительської спільнот,

бачимо, що, все ж таки, більшість помічають вживання учнями лайливих слів (досить часто 29,79 % - батьків (опікунів) та 13,33% педагогів). Ці показники не високі, але все ж таки, вони присутні.

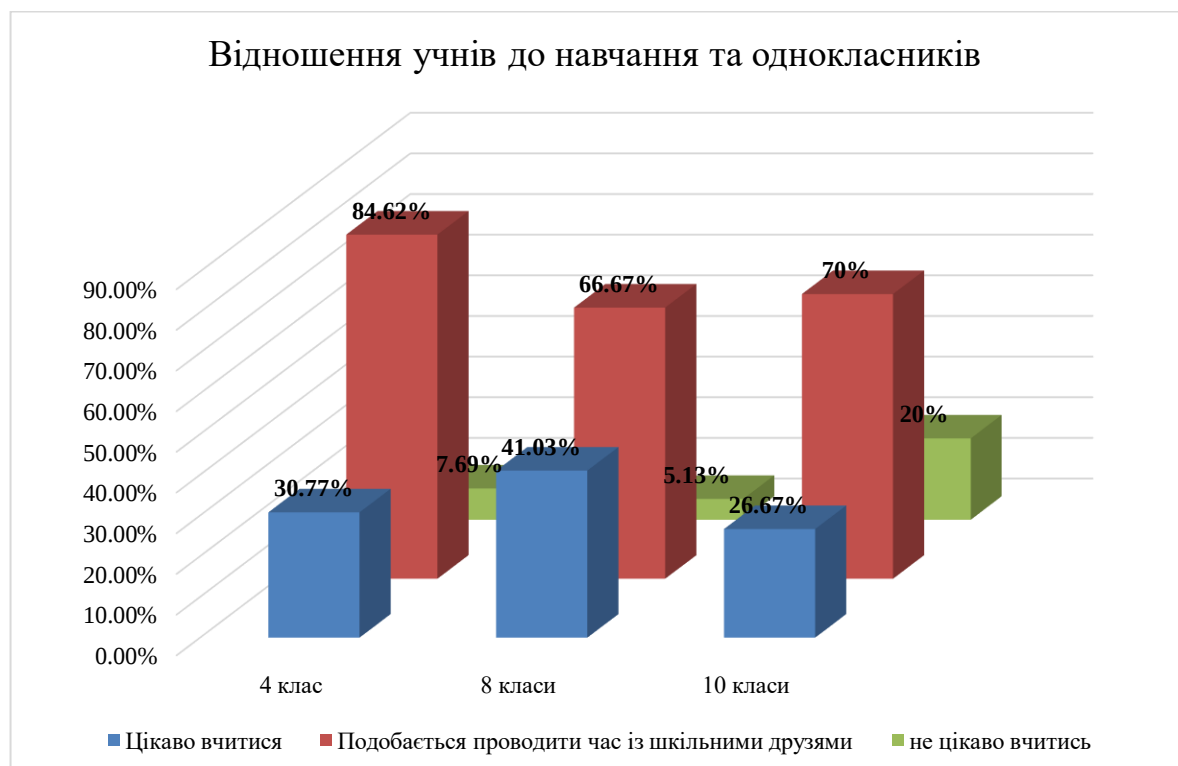
Ризики. Дискомфорт

Більшість учнів 10 класу (43,33%) відзначили, що у школі нічим не ризикують, 33,33% - бояться бути незаслужено покараним (оцінкою, зверненням до батьків) та 26,67%- захворіти через холод у класі.

Найбільший дискомфорт викликає в учнів 8-х класів цькування та образи інших учнів (30,77%), необхідність вислуховувати докори вчителів перед усім класом та невдоволення тим, що їх змушують брати участь у заходах (25,64%). Не відчують дискомфорту у школі 20,51% учнів 8-х класів. Але, такий же самий відсоток восьмикласників залишаються незадоволеними умовами навчання (погано видно, холодно та незручно сидіти).

Учні нашої школи зазвичай із радістю відвідують навчальний заклад, їм подобається вчитися, бачитися у школі з друзями, їм цікаво все те, що відбувається у школі так зазначили 84,62 % учнів 4-их класів, 66,67 % учнів 8- их класів, 70% учнів 10-их класів (діаграма 10).

Діаграма 10



Здобутки освітнього середовища:

1. У приміщеннях школи чисто, забезпечено якісне освітлення; їжа в їдальні смачна та підігріта.
2. Заклад освіти облаштований туалетами з індивідуальними кабінками.
3. Учасники освітнього процесу демонструють толерантне та позитивне ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.
4. У закладі немає розповсюдження наркотичних речовин; учні та працівники мають негативне ставлення до шкідливих звичок.
5. Значна кількість учнів із задоволенням відвідують школу.
6. Відсутні прояви вандалізму, пошкодження насаджень, пам'яток архітектури, дитячих майданчиків, розмальовування стін.
7. У школі відсутні прояви хабарництва як із сторони керівництва, так із сторони педагогів.

Проблеми освітнього середовища:

1. Деякі кабінети, де навчаються учні старших класів, через пічне опалення, залишаються холодними в зимовий період.
2. Частина учнів не дотримується принципів здорового харчування.
3. Є проблеми з дотриманням правил користування туалетами, що спричиняє неприємний запах.
4. Трапляються окремі випадки конфліктів між учнями, висміювання невдач однокласників.
5. Учні відзначають дискомфорт через:
 - цькування та образи інших учнів;
 - вислуховування зауважень від учителів перед усім класом;
 - примусову участь у заходах, які їм не цікаві;
 - незадоволеними умовами навчання (погано видно, холодно та незручно сидіти).

2.2. Освітнє середовище сповнене довіри

Ключове питання

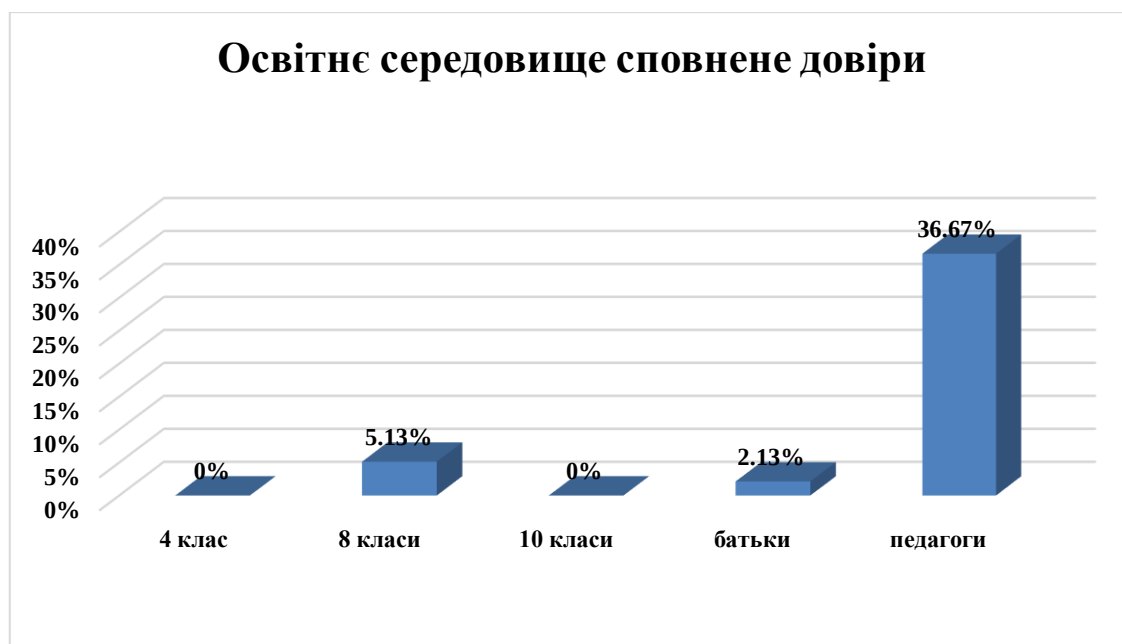
Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (виховний простір сповнений довіри) у Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ступенів?

Теза: у навчальному закладі виховний простір, сповнений довіри, ще перебуває на стадії формування (Діаграма 11).

Виховний простір, сповнений довіри визнали:

- 0 % учнів 4-х класів;
- 5,13 % учнів 8-х класів;
- 0 % учнів 10-их класів;
- 36,67 % вчителів;
- 2,13 % батьків.

Діаграма 11



Дослідження показало, що найбільший рівень довіри мають педагогічні працівники — 36,67%, тоді як серед батьків цей показник становить лише 2,13%. Водночас, за результатами опитування учнів, рівень довіри повністю відсутній у учнів 4 та 10-х класів, а серед учнів 8-х класів — лише 5,13%.

Анкетування також засвідчило, що 83,33% педагогів вважають, що дирекція

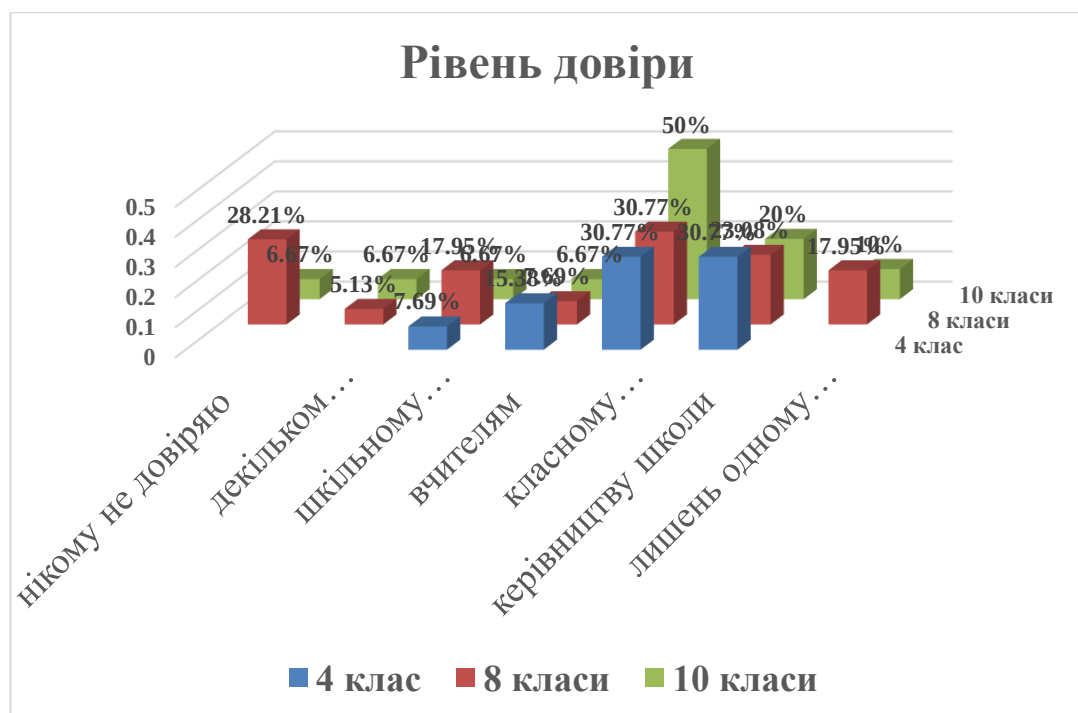
об'єктивно оцінює їхню роботу. У закладі освіти загалом дотримуються моральних норм, забезпечується гендерна, релігійна та соціальна рівність. 76,67% учителів зазначили, що не зазнавали тиску з боку учнів чи батьків. Керівництво навчального закладу відкрите до діалогу, чуйно реагує на звернення учасників освітнього процесу, приділяє час для обговорення питань та відкрито висвітлює проблемні моменти — так вважають 83,33% педагогів. Вчителі без побоювань можуть висловити свою думку, навіть якщо вона не співпадає із позицією керівництва (70%) та впевнені, що їхні пропозиції будуть врахованими (76,67%).

Стиль спілкування педагогів з учнями і батьками відповідає демократичним принципам. Більшість опитаних відзначили, що взаємини між усіма учасниками освітнього процесу ґрунтуються на взаємоповазі, підтримці, толерантності та порядності. Учителі виявляють щире зацікавлення життям учнів, ставляться до них з повагою та розумінням, проводять багато часу разом, а учні, своєю чергою, довіряють їм свої переживання та проблеми.

Довіра

Щодо довіри: учні, як правило, звертаються за порадою або підтримкою до класних керівників, учителів, директора та заступників. Проте є й ті, хто не довіряє жодному дорослому в закладі (діаграма 12).

Діаграма 12



Результати анкетування показують, що більшість учасників опитування довіряють різним категоріям учасників освітнього процесу — адміністрації, учителям та класним керівникам. Однак 28,21% учнів 8 класів та 6,67% учнів 10 класів вказали, що не довіряють нікому. Рівень довіри до шкільного психолога залишається низьким — лише 7% (в учнів 4 та 10 класів), трішки вищий у учнів 8 класів — 17,95%. Водночас усні інтерв'ю свідчать, що психолог активно працює над формуванням позитивного мікроклімату в закладі освіти та спільно із соціальним педагогом проводить тренінги й бесіди, спрямовані на розвиток навичок розв'язання конфліктів.

Найвищий рівень довіри до класного керівника зафіксовано серед учнів 10-х класів (50%), а трішки нижчий — серед учнів 4 та 8-х класів (30,77%). Втім, така цифра може бути неточною, оскільки молодші школярі, обираючи вчителя, часто мали на увазі саме класного керівника, який проводить більшість уроків у їхньому класі.

Батьки також позитивно оцінили рівень взаємин з педагогами — понад 48,94% вважають його партнерським і вони співпрацюють, а 42,55% - товариським і довірливим.

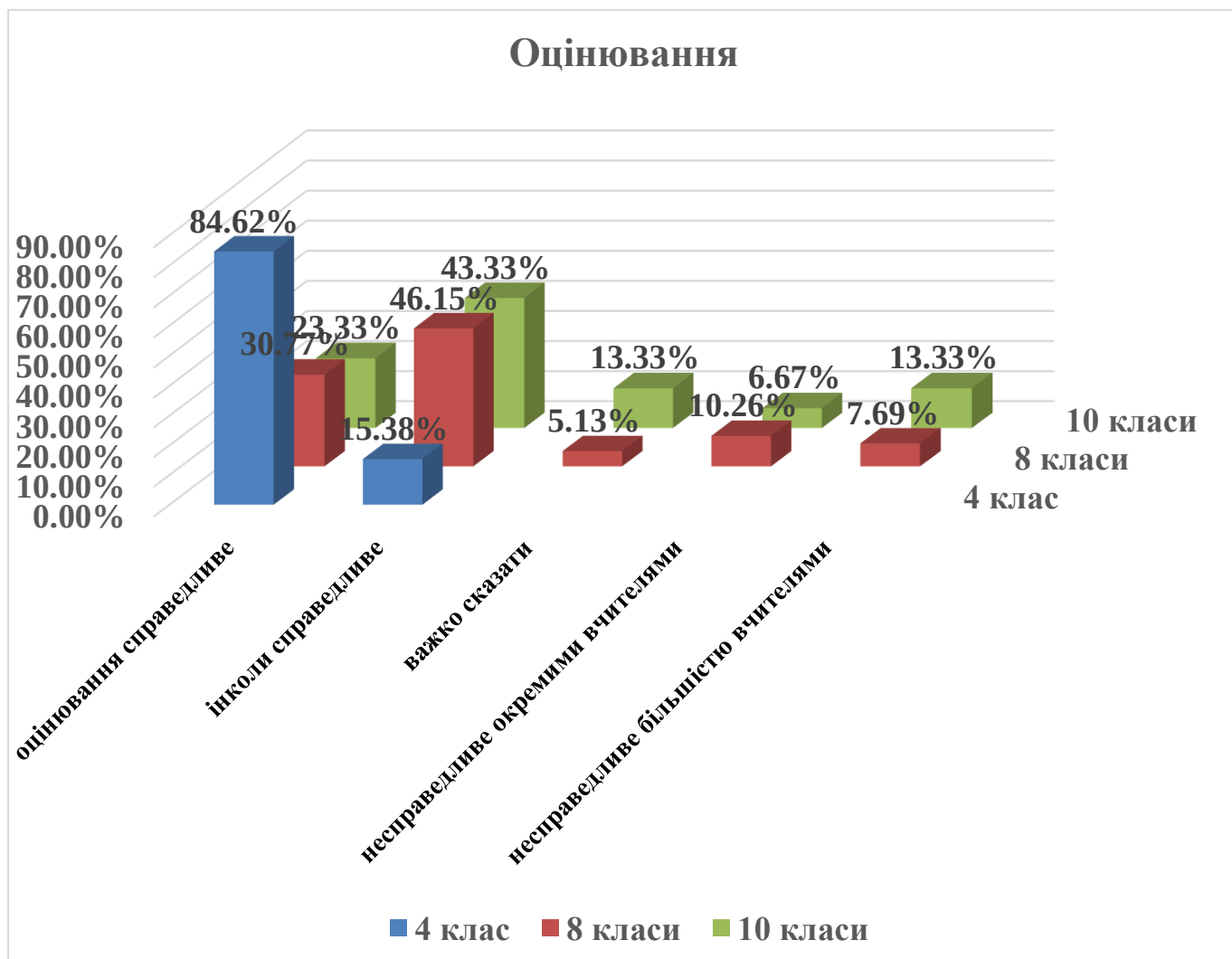
Серед педагогів 60% зазначили, що учні часто звертаються до них із особистими питаннями та проханнями про допомогу, а 40% вказали, що такі звернення трапляються час від часу. Випадків, коли учні взагалі не звертаються до вчителів, зафіксовано не було.

Рівень оцінювання

Учні загалом погоджуються, що вчителі справедливо оцінюють їхні навчальні досягнення (діаграма 13). Найвищий рівень позитивних відповідей серед учнів 4 класу — 84,62%, і поступово цей показник знижується до 23,33% у 10-х класах. Причиною появи учнів, які вважають оцінювання несправедливим, може бути

недостатня поінформованість про критерії оцінювання. Хоча в усіх класах і кабінетах розміщені відповідні інформаційні матеріали, є потреба активніше озвучувати критерії оцінювання під час навчального процесу.

Діаграма 13



46,81% батьків вважають систему оцінювання прозорою. Проте, 12,77% їх вважає не прозорою (має місце маніпуляція оцінками, а вчителі не завжди пояснюють причини виставлення тієї чи іншої оцінки, багато хто мають власних улюбленців, яким завищують оцінки і учнів, котрим занижують оцінки). Таку думку поділяють також 10% педагогічних працівників., хоча 86,67% - вважає її прозорою. Серед учнів 10 класу 43,33% зазначили, що оцінювання буває як справедливим, так і несправедливим. Схожої думки дотримуються й 46,15% восьмикласників.

Щодо свободи висловлювань: 46,15% учнів 8 класу, 50% учнів 10 класу, 60% педагогічних працівників вважають, що мають змогу вільно висловлювати свої

думки у школі. Водночас серед батьків цей показник значно нижчий — лише 23,40%.

У класах школи панує доброзичлива атмосфера, так більшість вчителів на помилки учнів реагують здебільшого спокійно, самі допомагають виправити помилку або пропонують зробити це комусь з класу, самі ж учні не насміхаються з помилок своїх однокласників (26,67% учнів 10 класів, 23,08% учнів 8-х класів) та стараються підказати (60% учні 10 класів, 38,46% учнів 8-х класів), що мотивує учнів покращувати свої знання. Більшості школярів подобається, як вчителі проводять уроки, вони звертаються до них, якщо відчувають труднощі. Педагоги допомагають, коли хтось з класу не розуміє, як виконати завдання (56,67 %) (відповіді учнів 10-их класів); вчителі завжди заохочують запитувати, пояснюють незрозумілі теми (30,77 %) (відповіді учнів 8-тих класів).

Результати опитування свідчать про те, що в класних колективах переважає доброзичлива атмосфера, взаєморозуміння та співпраця між учнями і педагогами у вирішенні як суспільно важливих, так і особистих питань. Учні мають можливість вільно висловлювати свої думки, вчителі готові їх уважно слухати, підтримувати дискусії. Проте іноді трапляються поодинокі випадки насмішок та принизливого ставлення до учнів із сторони вчителів.

Здобутки освітнього середовища, сповненого довіри:

1. Учителі переважно виконують роль консультантів і радників, активно реагуючи на ініціативи та пропозиції учнів і батьків.
2. У закладі освіти утверджені моральні цінності, дотримуються принципи гендерної, релігійної та соціальної рівності.
3. Вчителі не зазнають тиску з боку учнів або їхніх батьків, що сприяє вільній професійній діяльності.
4. Керівництво школи демонструє відкритість до діалогу, готовність вислуховувати та вирішувати питання всіх учасників освітнього процесу.

5. У школі працюють соціальний педагог і практичний психолог, які організовують заходи з розвитку навичок толерантного спілкування, розв'язання конфліктів та емоційної саморегуляції.
6. Дирекція закладу справедливо оцінює професійну діяльність педагогів, що підвищує рівень довіри серед працівників.
7. У класних колективах переважає атмосфера взаємоповаги, співпраці та підтримки, учні мають можливість вільно висловлювати свої думки.

Проблеми освітнього середовища, сповненого довіри:

1. Значна частина учнів не відчуває достатнього рівня довіри до вчителів.
2. Іноді мають місце випадки некоректної поведінки деяких педагогів: підвищення голосу на уроках чи образливі висловлювання на адресу учнів.
3. Невелика кількість учнів звертається за допомогою до практичного психолога, що свідчить про недостатню популяризацію психологічної підтримки у школі.
4. Спостерігається не достатній рівень справедливого оцінювання навчальних досягнень учнів, що підтверджують результати опитування серед школярів та їхніх батьків.
5. У школі має місце «списування домашніх завдань (деколи – 43,33 % - відповіді учнів 10-их класів). Принципово не списують лишень -3,33% учнів 10-х класів та 30,77% учнів 4 класу.
6. Хоча в цілому атмосфера взаєморозуміння підтримується, але поодинокі випадки насмішок між учнями свідчать про потребу подальшої роботи над формуванням культури спілкування та взаємної поваги. Також має місце перехід вчителя в розмові з учнями на крик та образу (23,08% учнів 8-х класів).

2.3. Демократичне освітнє середовище

Ключове питання

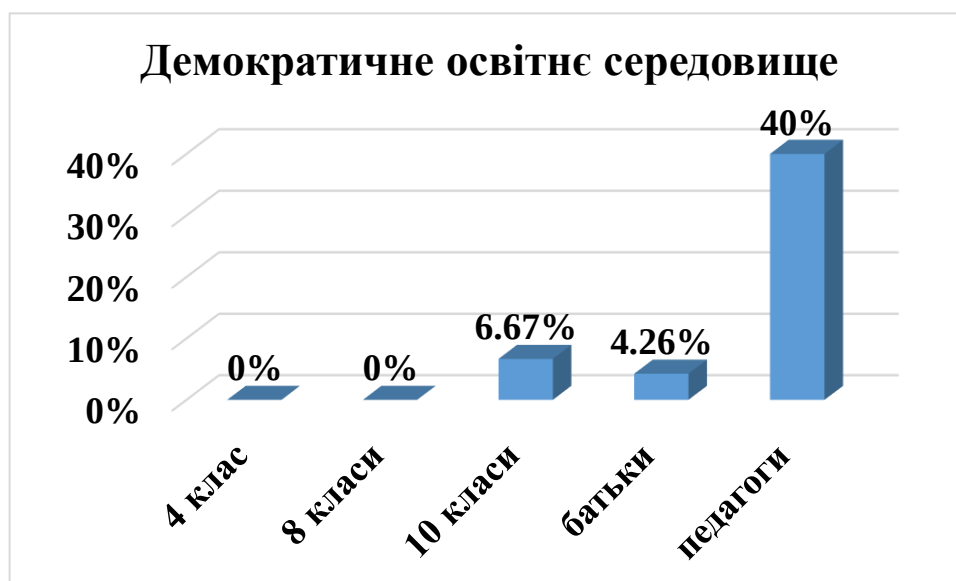
Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління Лавриківському ЗЗСО I-III ступенів (демократичний виховний простір)?

Теза: у Лавриківському ЗЗСО I-III ступенів демократичне освітнє середовище ще перебуває на етапі формування (Діаграма 14).

Вважають, що в школі демократичний виховний простір:

- 0 % учнів 8 класів;
- 0 % учнів 4 класу;
- 6,67 % учнів 10 класів;
- 40 % вчителів;
- 4,26 % батьків.

Діаграма 14



Хоча на засадах демократії кожен учасник освітнього процесу має можливість долучатися до організації та проведення виховних заходів, лише менша половина респондентів підтвердили, що відчують свободу у формуванні власної ідентичності, встановленні особистих взаємин, плануванні свого навчання й участі в позаурочній діяльності.

Формування демократичного освітнього середовища в закладі освіти сьогодні ґрунтується на розвитку партнерських взаємин між усіма учасниками навчального процесу. Освітнє середовище можна вважати демократичним тоді, коли учні, педагоги та батьки об'єднані спільною метою, працюють на добровільних засадах, виявляють ініціативність, є однодумцями та мають рівні права й відповідальність за результати навчання.

У такій моделі педагог виступає координатором спільної роботи, уникаючи надмірного контролю чи нав'язування власних поглядів. Свобода самовираження є основою для створення демократичного середовища та розвитку творчого потенціалу учнів.

Партнерські відносини у закладі будуються на принципах відкритості, взаємної вигоди, добровільності, чесності, поваги, рівноправності, гнучкості у розподілі ролей, спільної відповідальності, колективного оцінювання, довіри та підтримки.

Шкільне середовище має бути зорієнтоване на учнів. Важливо, щоб простори закладу освіти — коридори, фойє, класні кімнати — відображали творчість самих учнів та їхніх родин: містили проєкти, дослідницькі роботи, мистецькі експозиції, які регулярно оновлюються. Відсутність подібних матеріалів гальмує демократичні перетворення.

Учням надається право вибору в прийнятті рішень, особливо у питаннях, що стосуються виховних заходів, екскурсій, поїздок. Під час планування таких активностей беруться до уваги думки як учнів, так і батьків. Хоча частина опитаних проявила байдужість до цих процесів, більшість висловила позитивне ставлення.

Одним із ключових проявів демократії є розвиток відповідальності. Важливі документи закладу — стратегія розвитку, річний план, правила поведінки — створюються із врахуванням пропозицій усіх учасників освітнього процесу.

Більшість педагогів брали участь у підготовці внутрішніх документів: виховної програми — 60%, річного плану та освітньої програми — 36,67%, у розробці стратегії розвитку закладу та процедури внутрішньої системи забезпечення якості освіти—16,67%, правил внутрішнього розпорядку — 23,33%, Також

долучилися 30,4% батьків.

Менше 5% опитаних вважають, що думку учнів не враховують. Під час проведення інтерв'ю з органами учнівського самоврядування, отримали такі відомості, що при зверненні за порадою чи пропозицією до адміністрації закладу, вони здебільшого отримують позитивний відгук.

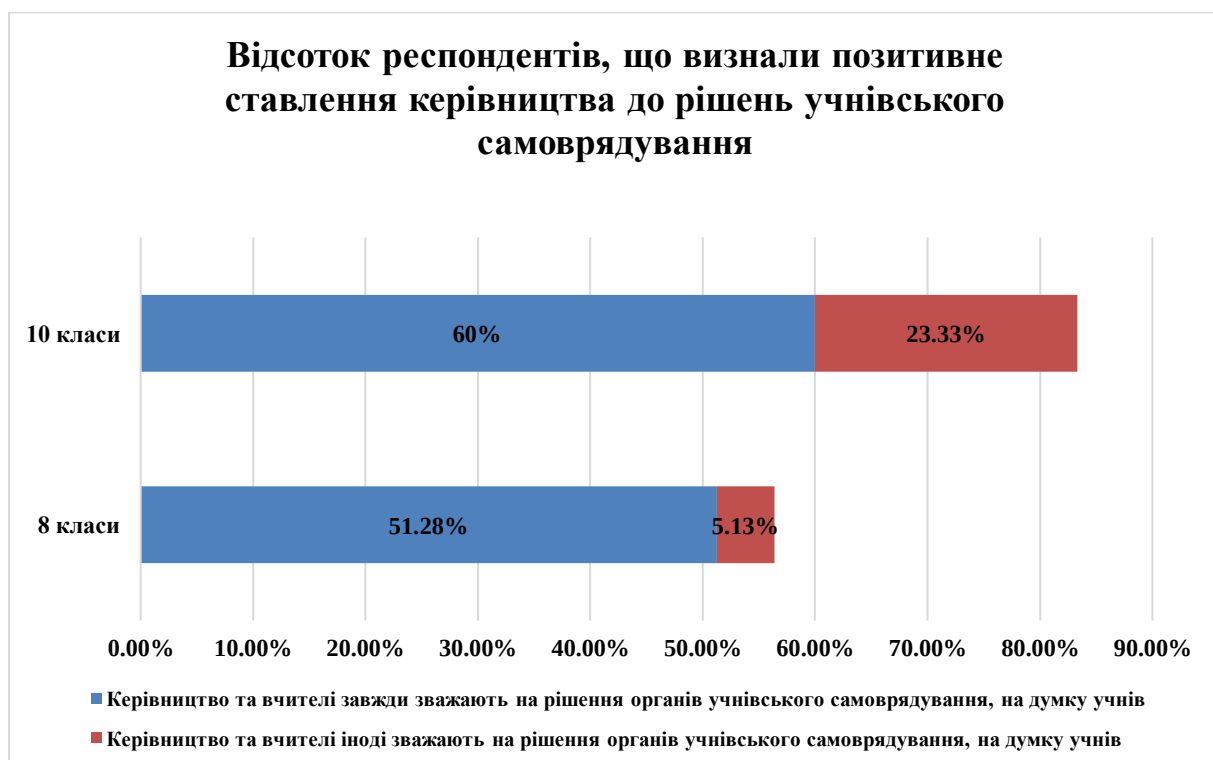
Розвиток учнівського самоврядування

У закладі активно працює учнівська рада, яка реалізує успішні проекти й ініціативи. Попри те, що лише 3,33% учнів 10 класу та, 5,13% учнів 8–10 класів вважають, що рада відстоює їхні права у конфліктних ситуаціях.

Учням надаються ширші права й можливості для самореалізації, що сприяє набуттю управлінських навичок і готує їх до життя в демократичному суспільстві.

Дирекція закладу ставиться до учнівського самоврядування із підтримкою, визнаючи його важливу роль у розвитку громадянської активності учнів (діаграма 15).

Діаграма 15



Під час виборів до органу батьківського самоврядування закладу освіти були

повністю дотримані всі необхідні норми — так вважають 70,21% батьків.

Не увесь чинний склад органу батьківського самоврядування прозвітував перед батьківською громадськістю минулого, що підтвердили 40,43% опитаних батьків.

Також 70,21% батьків зазначили, що батьківський актив не залучається до процесу розроблення жодних офіційних документів закладу освіти.

Користь від діяльності органу учнівського самоврядування за минулий рік показана на діаграмі 16.

Діаграма 16



Вибори до органів учнівського самоврядування проводяться відкрито, з дотриманням усіх визначених процедур і правил. Більшість респондентів підтвердили, що органи учнівського самоврядування прозвітували про результати своєї діяльності за минулий навчальний рік на щорічних учнівських зборах.

Одним із головних завдань учнівського самоврядування є захист прав здобувачів освіти. Першим кроком у цьому напрямі є інформування учнів про їхні права, можливості їх реалізації та механізми захисту.

У закладі проводиться громадянська освіта, а також працюють інформаційні

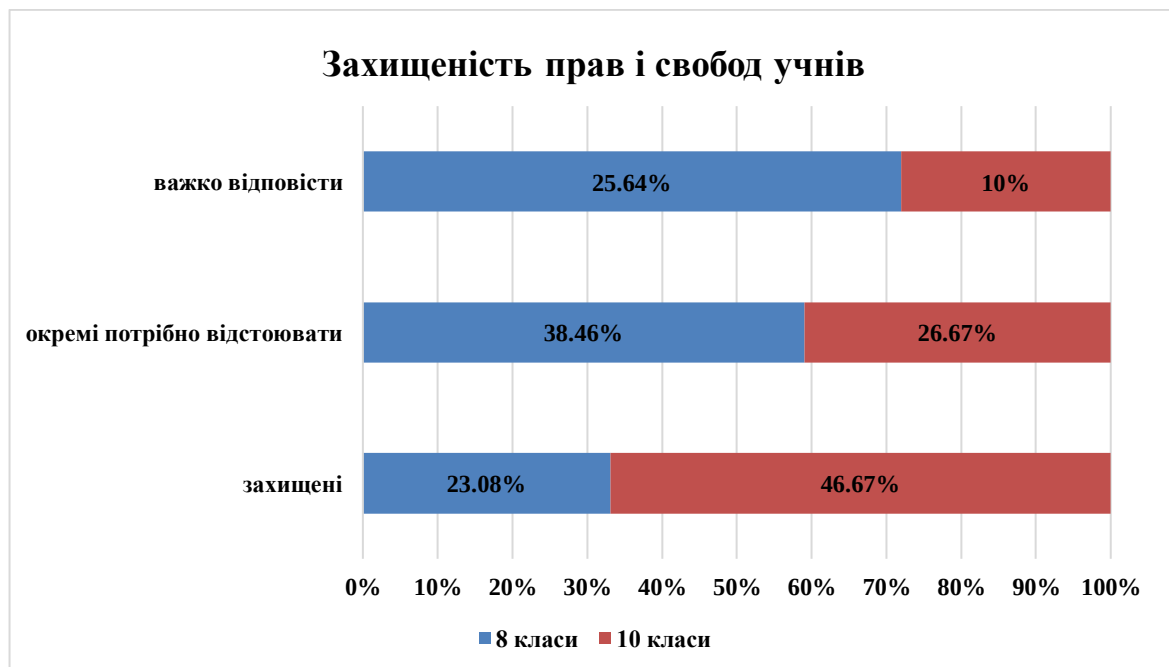
стенди, де розміщено перелік прав і обов'язків учнів. Водночас не всі школярі повною мірою усвідомлюють зміст своїх прав та пов'язану з ними відповідальність.

Деякі учасники опитування зауважили, що для ефективного використання своїх прав учням потрібно навчитися їх відстоювати.

Формування відповідальності залишається одним із ключових елементів демократичного середовища школи.

Більшість учнів старших класів вважають, що їхні права в закладі освіти забезпечуються на належному рівні (діаграма 17).

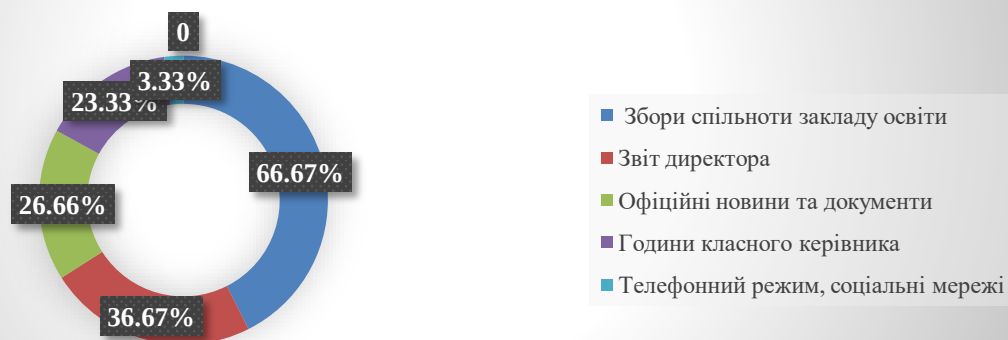
Діаграма 17



Учасники освітнього процесу та громадськість довідуються про прийняті адміністрацією закладу рішення та результати її роботи (діаграма 18).

Проаналізувавши дану діаграму, можна зробити висновок, що основним джерелом отримання інформації для більшості батьків (66,67%) залишаються батьківські збори, 36,67% дізнаються про діяльність комітету зі звіту директора, ще 26,66% — із офіційних новин та документів, 23,33% - на годинах класного керівника, і найменша частина громадськості (3,33%) дізнаються через соціальні мережі. Натомість сайт закладу освіти використовується недостатньо активно, тому варто посилити його промоцію серед батьківської аудиторії.

Методи інформування громадськості про прийняті рішення адміністрацією закладу 2025 рік



Аналіз узагальнених результатів дає підстави стверджувати, що діти визнаються повноправними носіями прав і свобод відповідно до свого вікового рівня. Проте певні обмеження у вияві демократичних практик частково зумовлені дією воєнного стану, який вносить свої корективи в організацію освітнього процесу.

Батьківська спільнота також має можливість брати активну участь у плануванні й реалізації шкільного життя, але не у повній мірі його використовує. Формування батьківського комітету відбувається шляхом демократичних виборів, що підтвердили 70,21% опитаних батьків. Разом із тим 4,26% респондентів вважають, що вибори були нечесними, а 21,28% повідомили про відсутність виборчого процесу.

Оцінка діяльності батьківського комітету розподілилася таким чином:

- як захисника прав батьків його бачать 36,56% опитаних;
- 5,38% відзначили роль у вирішенні конфліктних ситуацій;
- як джерело інформації про шкільні події комітет сприймають 20,43%;
- 1,08% респондентів не вбачають жодної користі в його діяльності;
- 19,35% узагалі не мають інформації про роботу батьківського органу.

Позитивним моментом є те, що значна частина батьків брала участь у розробці шкільної документації, що свідчить про наявність потенціалу для подальшого

розширення їхнього залучення до життя закладу.

Демократичний підхід має стати наскрізною характеристикою всіх аспектів діяльності школи — від організації навчально-виховного процесу до формування культури спілкування та мирного вирішення конфліктів. Це важлива складова загальної культури школи, яку слід постійно підтримувати і розвивати спільними зусиллями всіх учасників освітнього процесу.

Здобутки демократичного освітнього середовища:

1. Учні позитивно оцінюють ставлення дирекції закладу освіти до діяльності учнівського самоврядування.
2. Більшість учасників освітнього процесу висловили позитивне ставлення до організації виборів органів самоврядування.
3. Більшість заходів у закладі освіти попередньо обговорюються на класних зборах.
4. Значна частина батьків бере участь у шкільних заходах, екскурсіях та інших активностях.

Проблеми демократичного освітнього середовища:

1. Більша частина учнів вважає що нічого корисного немає від учнівського самоврядування та те що воно не потрібне.
2. Учнівські та батьківські колективи не достатньо активно залучаються до розроблення важливих документів школи, таких як Стратегія розвитку, річний план роботи, правила поведінки тощо
3. Майже половина учнів не приймає участі в класних та загальношкільних заходах. Та не приймали участі в їх обговоренні.
4. 70,21% батьків, 3,33% вчителів не приймали участі в розробці шкільної документації. Молоді педагоги не розуміють, що є шкільною документацією.

2.4. Патріотичне освітнє середовище

Ключове питання

У якій мірі учні Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (виховний простір патріотичний)?

Теза: в Лавриківському не достатньо освітньому закладі сформований патріотичний освітній простір як виховний

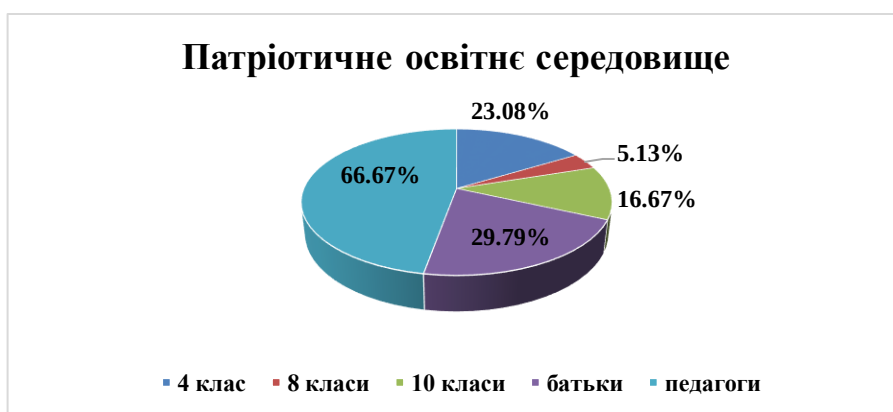
Патріотичним простір визнали:

- 23,08 % учнів 4-их класів;
- 5,13 % учнів 8-их класів;
- 16,67 % учнів 10-их класів;
- 66,67 % вчителів;
- 29,79% батьків.

На сьогодні національно-патріотичне виховання має особливе значення й виступає одним із головних пріоритетів у освітньому процесі закладу освіти. Ключовим завданням є посилення виховної роботи, спрямованої на формування в учнів почуття толерантності, патріотизму, любові до рідної землі, свого народу, його культурних традицій та історії, виховуючи при цьому ціннісне ставлення до суспільства й держави.

За підсумками опитування, 28,6 % респондентів вважають освітнє середовище закладу патріотичним (діаграма 19).

Діаграма 19



Державна мова

Учасники освітнього процесу спілкуються виключно українською мовою, крім спілкування на уроках іноземної мови (діаграма 20).

Діаграма 20



Популяризація української мови

У закладі активно реалізуються заходи, спрямовані на популяризацію української мови: проводяться свята, конкурси, флешмоби тощо. Імовірною причиною, чому декілька респондентів дали негативну відповідь у анкетуванні, є неправильне розуміння питання — респонденти враховували спілкування англійською мовою на уроках.

Екскурсії та походи

Учні мають змогу відвідувати визначні місця, музеї, виставки, а також брати участь у поїздках на перегляд українських кінофільмів. До організації таких заходів активно залучаються батьки. Більшість учнів висловлюють позитивне ставлення до туристичних поїздок та екскурсій та постійно брали участь у них (84,62% учнів 4, 64,10% - 8 класів, 66,67% — учнів 10 класу). Менша частина учнів долучались лишень до окремих заходів, які їх цікавили.

Повага до державних символів

Більшість учасників освітнього процесу демонструють повагу до державних символів. Учні 4 класу 92,31%), 8 класу (38,46%), 10 класу (73,33%) та 82,98%

батьків вважають, що учасники освітнього процесу дотримуються правил під час виконання Державного Гімну та виносу прапора. Цьому сприяють активні форми роботи — у школі створено куточки державної символіки у фойє та в класах, проводиться військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»).

Організуються урочистості до визначних дат: День Гідності та Свободи, День Героїв Небесної Сотні, День Соборності України, День Збройних сил України та інші.

Щоранку навчальний процес розпочинається хвилиною мовчання на честь полеглих захисників України, а щопонеділка організовується спільна молитва і виконання Гімну. Лише окремі респонденти відзначили, що не завжди всі учні вчасно реагують на початок церемонії.

Виховання інтересу до історії та видатних особистостей

У закладі велику увагу приділяють патріотичному вихованню через знайомство з видатними постатями України, такими як Тарас Шевченко, Роман Шухевич, Герої Небесної Сотні. Проводяться виховні години, проєкти, конкурси: «Вшануй Героя», «Герої поруч», «Козацькому роду — нема переводу».

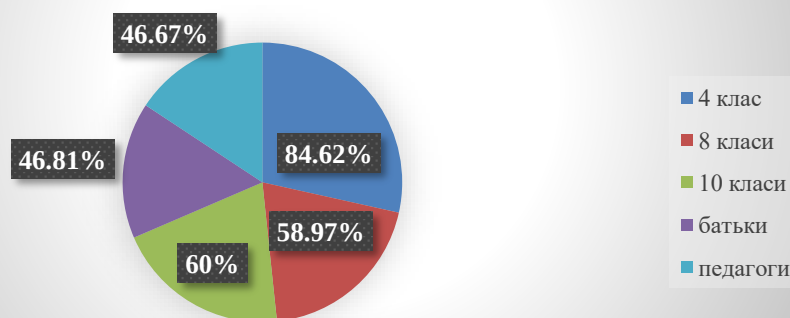
Результати анкетування свідчать, що 69,23% четвертокласників знають походження малого Державного Герба України, 92,31% учнів, які розуміють, чому цінуються видатні історичні постаті.

Неодноразово 12,82 % учнів 8 класу цікавляться історичними і сучасними діячами.. 40% десятикласників вважають, що школа сприяє розвитку інтересу до історії України.

Більшість учнів активно беруть участь і позитивно оцінюють заходи на честь державних свят та пам'ятних дат (діаграма 21).

Діаграма 21

Задоволення від відвідування виховних заходів патріотичного спрямування



Здобутки патріотичного освітнього середовища:

1. У закладі освіти сформовано шанобливе ставлення до державних символів: учні дотримуються правил під час виконання Гімну, виносу прапора, активно беруть участь у патріотичних заходах.
2. Регулярно організовуються зустрічі з волонтерами, військовими, захисниками України, що сприяє формуванню у дітей поваги до подвигів сучасних Героїв.
3. Навчальний процес ведеться державною мовою — українською, що сприяє утвердженню національної ідентичності.
4. Уроки та позакласні заходи мають чітко виражену патріотичну спрямованість, виховуючи любов до Батьківщини та гордість за українську історію і культуру.
5. Серед учнів, педагогів та батьків формується позитивне ставлення до тварин, що відображає загальнолюдські гуманістичні цінності.
6. Учні виявляють високий інтерес до участі в екскурсіях, відвідуванні музеїв та історичних місць.

Проблеми патріотичного освітнього середовища:

1. Не всі учні, особливо 8-х класів, охоче долучаються до організованих зустрічей із волонтерами та захисниками, що вказує на потребу в оновленні форматів проведення таких заходів.

2. 10,26% восьмикласників вказали, що трапляються випадки коли дорослі не завжди дотримуються правил поведження з державними символами. Хоча, лишень 38,46 % учні 8-х класів демонструють повагу до них.
3. Учні не достатньо цікавляться історичними і сучасними діячами.

2.5. Культуротворче (розвивальне, мотивуюче до пізнавальної діяльності) освітнє середовище

Ключове питання

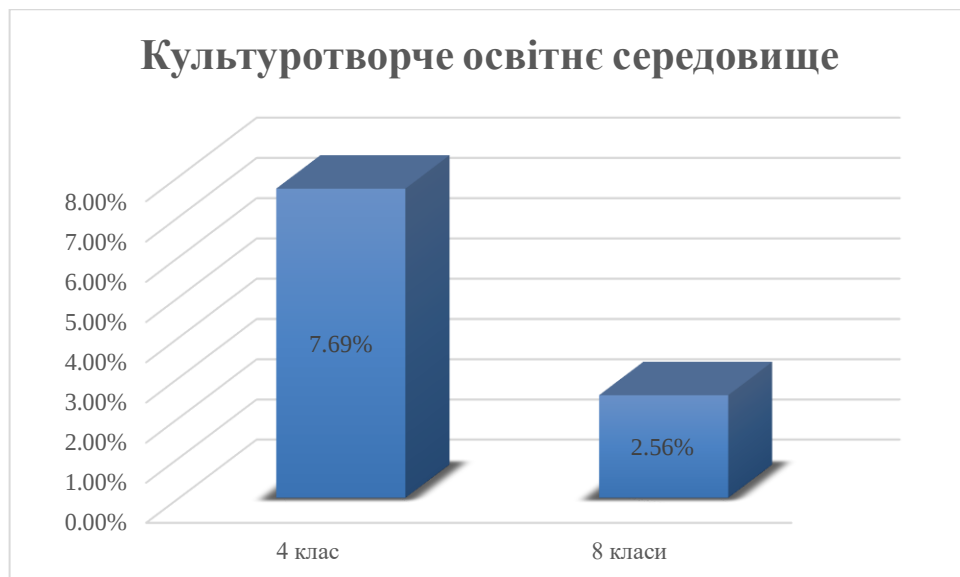
Чи в Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ступенів забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу та чи освітнє середовище ліцею є мотивуючим до навчання та пізнавальної діяльності (використовуються активні та інтерактивні методи навчання та виховання, працює бібліотека, наукові гуртки, спортивні секції, мистецькі студії, проводяться турніри, естафети, змагання, організовуються екскурсії тощо)?

Теза: в освітньому закладі культуротворчий (розвивальний, мотивуючий до навчання) виховний простір як виховний ще перебуває на стадії формування (діаграма 22).

Культуротворчим виховний простір визнали:

- 7,69 % учнів 4-их класів;
- 2,56 % учні 8-их класів

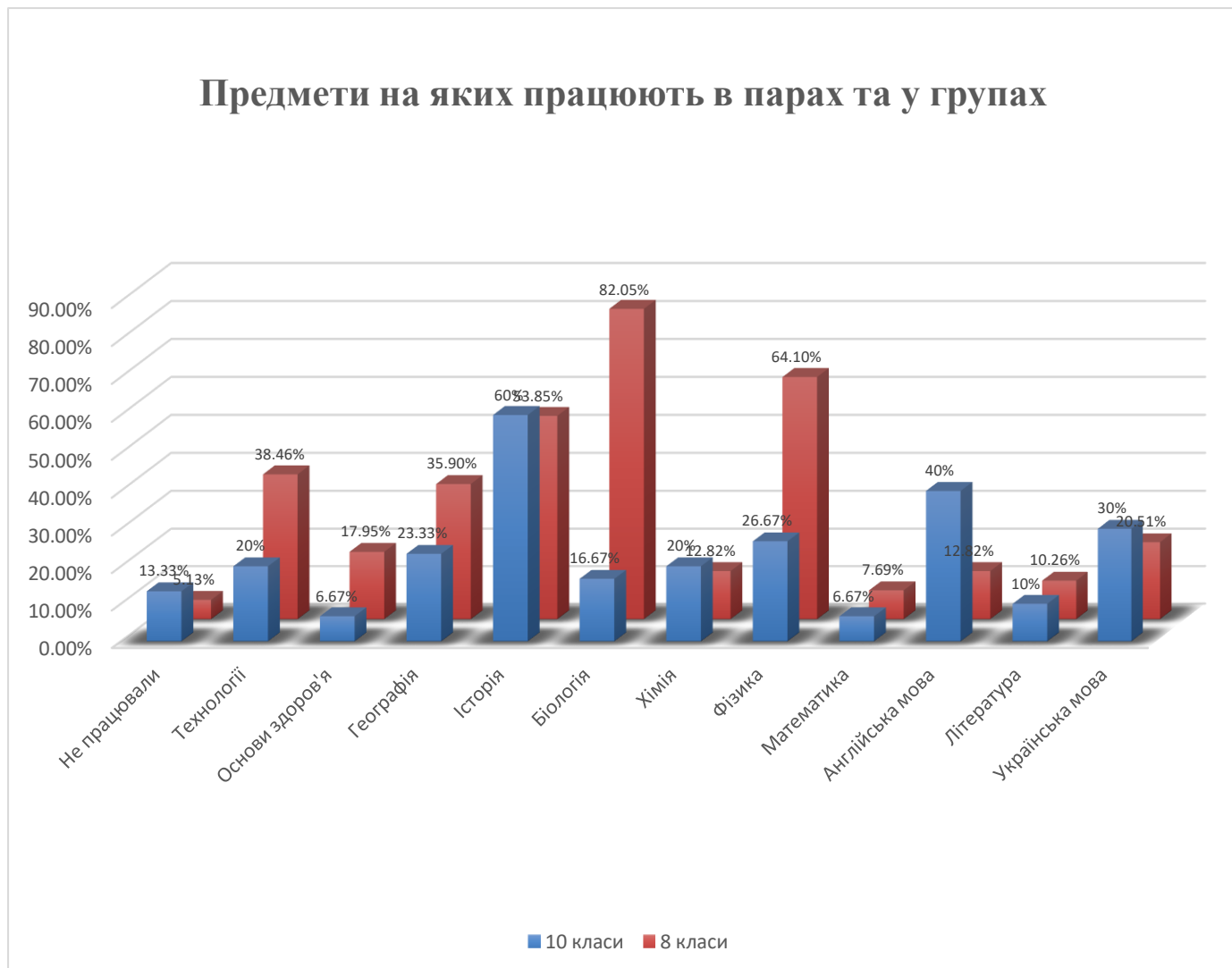
Діаграма 22



Формування такого середовища є важливим чинником розвитку творчого потенціалу всіх учасників освітнього процесу. Воно передбачає активне застосування інтерактивних методів навчання, організацію турнірів, конференцій, конкурсів, подорожей та інших заходів, що сприяють розвитку творчих здібностей.

У цілому педагогічні працівники нашого закладу використовують активні та інтерактивні форми роботи на уроках, серед яких переважають групові та парні форми взаємодії учнів (діаграма 23).

Діаграма 23



У 4 класі 84,62% учнів підтвердили, що працюють у парах і групах. Учні 8 та 10 класу наголосили, що майже на всіх уроках працюють у групах або парах. Хоча 13,33% учнів 10-х класів та 5,13 % учнів 8 -х класів стверджують, що вчителі ніколи не використовували такі методи навчання..

Найчастіше учні 8 класу виконують групові чи парні завдання з таких предметів:

- біологія — 82,05%,
- фізика — 64,10%,
- історія — 53,85%,
- технології – 38,46%,

- географія — 35,90%.

Учні 10 класу активно працюють у групах та парах на уроках:

- історія — 60%,
- іноземної мови — 40%,
- української мови — 30%,

За результатами анкетування, 36,67% педагогів регулярно пропонують учням виконання проєктних завдань. Ще 46,67% педагогів роблять це інколи.

Також 30% педагогічних працівників зазначили, що систематично дають учням творчі завдання (есе, твір-роздум, тощо), 50% педагогів пропонують такі завдання епізодично.

Більшість учнів виконують домашні завдання, творчі роботи, есе самостійно, виражаючи власні думки: це підтвердили 100% восьмикласників і 30% десятикласників. 26,67% десятикласників списують твори, знайдені в інтернеті.

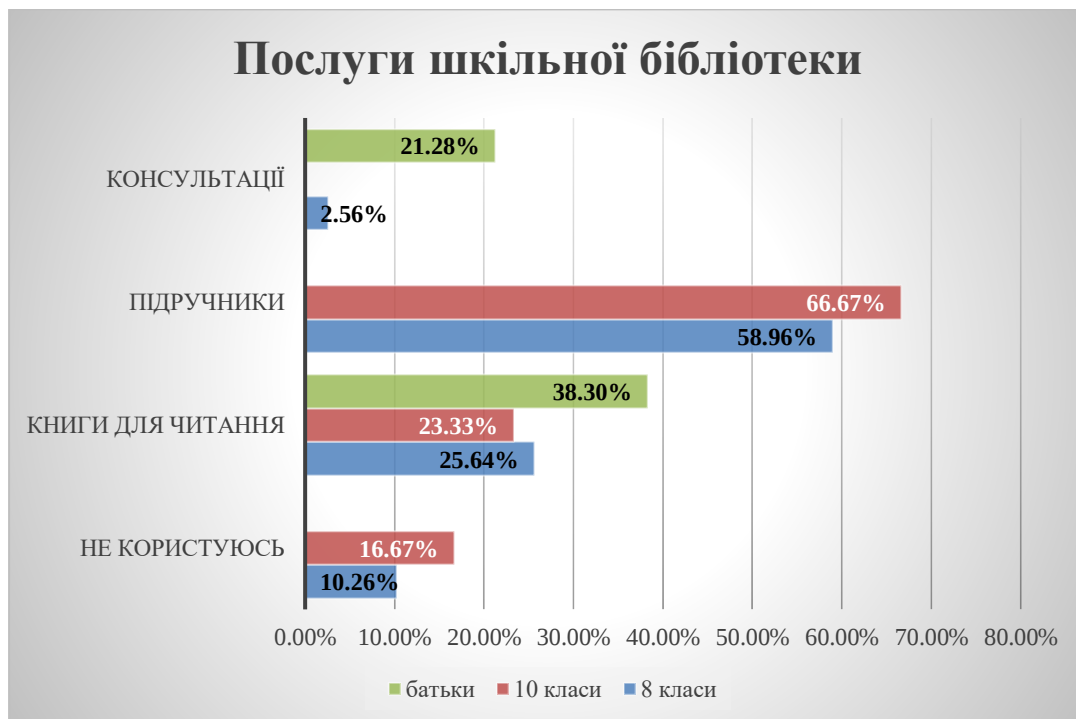
Дискусії як ефективний засіб розвивального навчання підтримують 26,67% учнів 10 класу та 41,03% учнів 8 класу, які беруть у них участь.

Упродовж минулого навчального року більшість учнів та їхніх батьків брали участь в екскурсіях, подорожах, турнірах, олімпіадах, наукових, технічних, літературних і мистецьких заходах.

86,67% педагогічних працівників зазначили, що прагнули зробити позаурочні заходи цікавими та різноманітними. Це підтвердили більша половина учнів (43,59% учнів 8 класів та 60 % учнів 10-х класів).

У закладі працює бібліотека, якою користуються 33,8% учнів. Бібліотека поки що не повністю задовольняє інформаційні запити учнів: не вистачає заходів, а площа приміщення не дозволяє облаштувати повноцінний читальний зал. Педагогічні працівники високо оцінюють діяльність бібліотеки: 83,33% вважають, що вона ефективно забезпечує інформаційний супровід навчального процесу, а 73,33% — що сприяє розвитку компетентностей учнів (діаграма 24).

Діаграма 24



Розвитку творчого потенціалу учнів у закладі сприяє діяльність гуртків. Наразі працює п'ять безоплатних гуртків: «Влучний стрілець», «Вокальний», «Природничий», «Футбольний», «Баскетбольний», а також у 1 семестрі працював ще один – «Мистецький». Опитування засвідчило, що найбільшу зацікавленість учнів викликають спортивні секції: їх відвідують 25,64% учнів 8 класу та брали участь у спортивних змаганнях – 48,72% (50% учнів 10 класів). Брали участь у літературних та предметних конкурсах – 13,33% учнів 10 класів, та 10,26% учнів 8 класів. У предметних олімпіадах, конкурсах і турнірах – 16,67% десятикласників та 2,56% восьмикласників. Деякі учні гуртки не відвідують, пояснюючи це відсутністю зацікавленості.(21% учнів 8 класів).

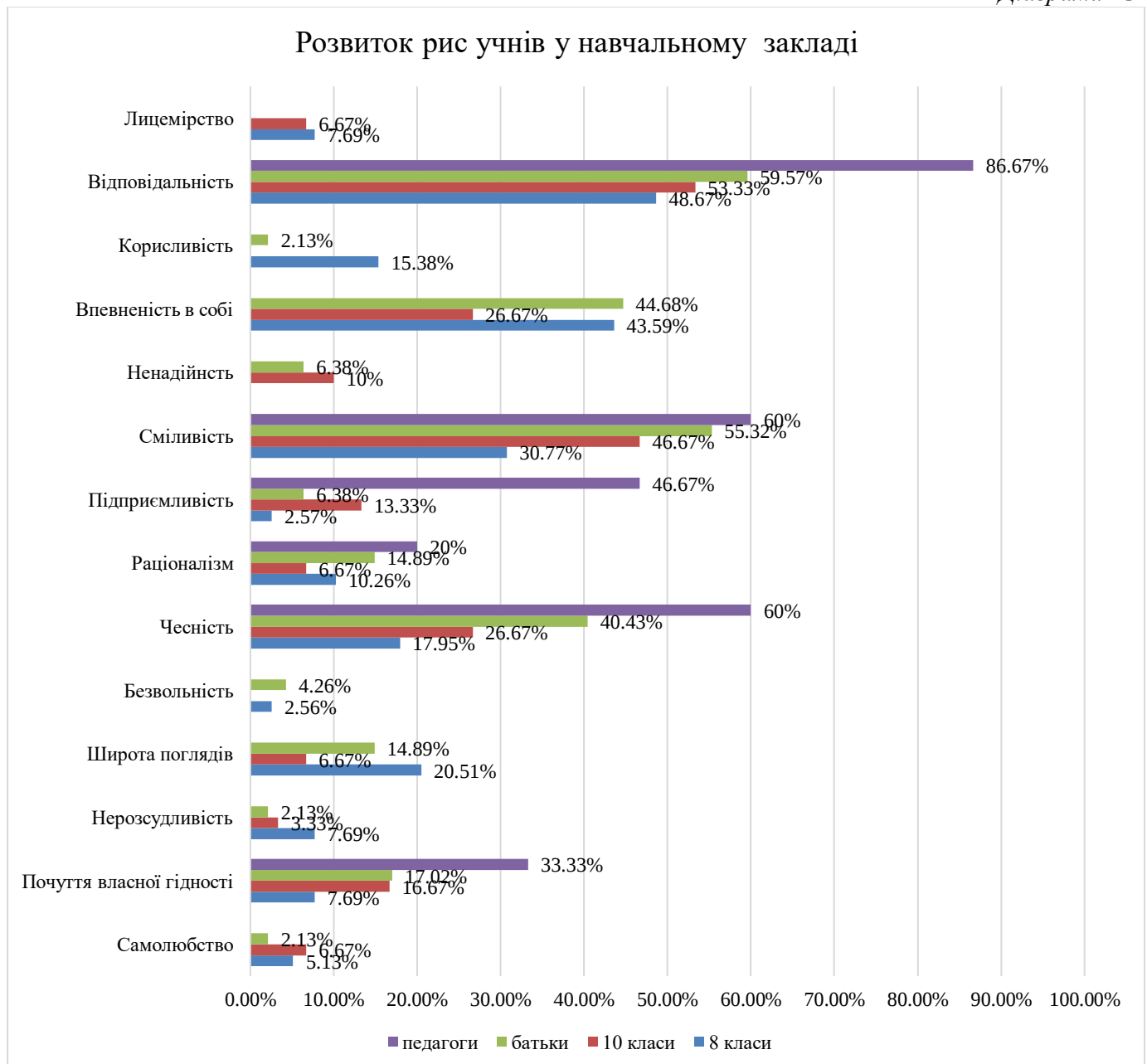
Загалом більшість учнів позитивно оцінюють організацію позаурочного часу:. На запитання щодо уваги вчителів до якості заходів лише поодинокі респонденти відповіли, що заходи або не проводилися, або їх рівень був незадовільним. Більшість батьків (44,68%) підтвердили, що їхні діти беруть участь у позакласних заходах із задоволенням.

Учні закладу активно беруть участь і здобувають перемоги на конкурсах, фестивалях різного рівня, зокрема й на всеукраїнських олімпіадах, що свідчить про ефективну роботу закладу з обдарованими учнями.

До організації заходів активно залучаються батьки, проте більш активну участь демонструють батьки учнів молодших класів. 84,62% батьків активно задіяні у справах класу. Проте, 15,38% батьків не беруть участі в житті класу чи школи. Серед старших класів спостерігається протилежна тенденція, лишень 11,7% батьків учнів 8 та 10 класів допомагають в організації та супроводі походів, екскурсій, спортивних і культурних заходів.

Опитування підтвердило, що школа успішно сприяє формуванню в учнів таких важливих якостей, як відповідальність, впевненість у собі, сміливість, чесність і гідність (діаграма 25).

Діаграма 25



Більшість педагогічних працівників висловлюють упевненість у формуванні культуротворчого середовища в закладі освіти. Однак опитування показали, що думки розділилися, особливо щодо розвитку у дітей почуття гідності та підприємливості. Частина учнів має нечітке розуміння цього поняття і не завжди відчуває внутрішню мотивацію для гідного життя в складних реаліях сьогодення.

У зв'язку з цим вчителям рекомендується приділяти більше уваги розвитку морально-емоційної культури учнів, активно застосовувати прийоми формувального оцінювання та особистісно орієнтованого виховання.

Здобутки культуротворчого освітнього середовища:

1. Учні 8 класу (100%) виконують творчі роботи самостійно, демонструючи уміння аналізувати та критично мислити.
2. Високий рівень задоволення учнів організацією та проведенням позаурочного часу із своїм класом/школою (походи, туристичні поїздки): 86,67% учнів 10 класу і 76,92% учнів 8 класу висловили позитивні оцінки.
3. Високий інтерес до екскурсій, туристичних поїздок і подорожей, що сприяє розширенню кругозору учнів.
4. Участь учнів у творчих проектах, шкільних конкурсах і заходах (у порівнянні з минулим роком).
5. Висока активність участі учнів початкової школи у шкільних гуртках та секціях (69,23%).
6. Організація виховних заходів, присвячених видатним діячам культури, що сприяє розвитку національної самосвідомості.
7. Частина позаурочних заходів має інтегративний характер (поєднання творчості, культури, патріотичного виховання).

Проблеми культуротворчого освітнього середовища:

1. Не достатньо активне користування бібліотечними ресурсами (особливо учнями старших класів). Лишень 33.8% учнів 8 та 10 класів звертаються до бібліотеки для навчання та саморозвитку. Мало учнів беруть книги для читання, більшість посто отримують потрібні підручники. Бібліотека не проводить достатньої кількості культурно-просвітницьких заходів для учнів.

2. Недостатня кількість завдань для роботи в парах та групах на уроках математики, літератури, хімії та основ здоров'я, що обмежує розвиток навичок командної роботи та критичного мислення.
3. Наявність толерантного ставлення частини учнів до списування, що свідчить про необхідність посилення виховання академічної доброчесності. 26,67% десятикласників списують твори з Інтернету.
4. Низька активність деяких учнів у участі в олімпіадах, конкурсах, що вимагає додаткової мотиваційної роботи з обдарованими дітьми.
5. Обмеженість площі бібліотеки не дозволяє облаштувати сучасний читальний простір.
6. Частина учнів не відвідують гуртки через відсутність бажаних гуртків у школі або недостатню зацікавленість запропонованими напрямками діяльності.
7. Недостатня кількість заходів, спрямованих на розвиток емоційного інтелекту і морально-ціннісних якостей учнів.
8. Недостатньо популяризуються можливості творчого самовираження через проєктну діяльність або сучасні медіаплатформи.

2.6. Відкрите (інклюзивне освітнє середовище)

Ключове питання

В якій мірі створені умови для навчання та виховання дітей з інвалідністю та особливими освітніми потребами та наскільки спільнота ліцею відкрита до партнерства, чи ліцей є відкритий для діалогу з батьками, громадськістю, із органами влади та самоврядування?

Теза: відкритий (інклюзивний) виховний простір у Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ступенів не повністю сформований (Діаграма 26).

Відкритим (інклюзивним) виховний простір визнали:

- 7,69 % учнів 4-их класів;
- 46,15 % учнів 8-их класів;
- 33,33 % вчителів;
- 23,53 % батьків.

Діаграма 26



У закладі освіти створені умови для реалізації корекційної спрямованості освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами (4 учнів).

Організовано роботу команд психолого-педагогічного супроводу, розроблено індивідуальні програми розвитку для кожної дитини. Заклад забезпечений необхідними фахівцями для впровадження інклюзивного навчання — працюють

асистенти вчителя, практичний психолог та логопед. Також налагоджена співпраця з інклюзивно-ресурсним центром.

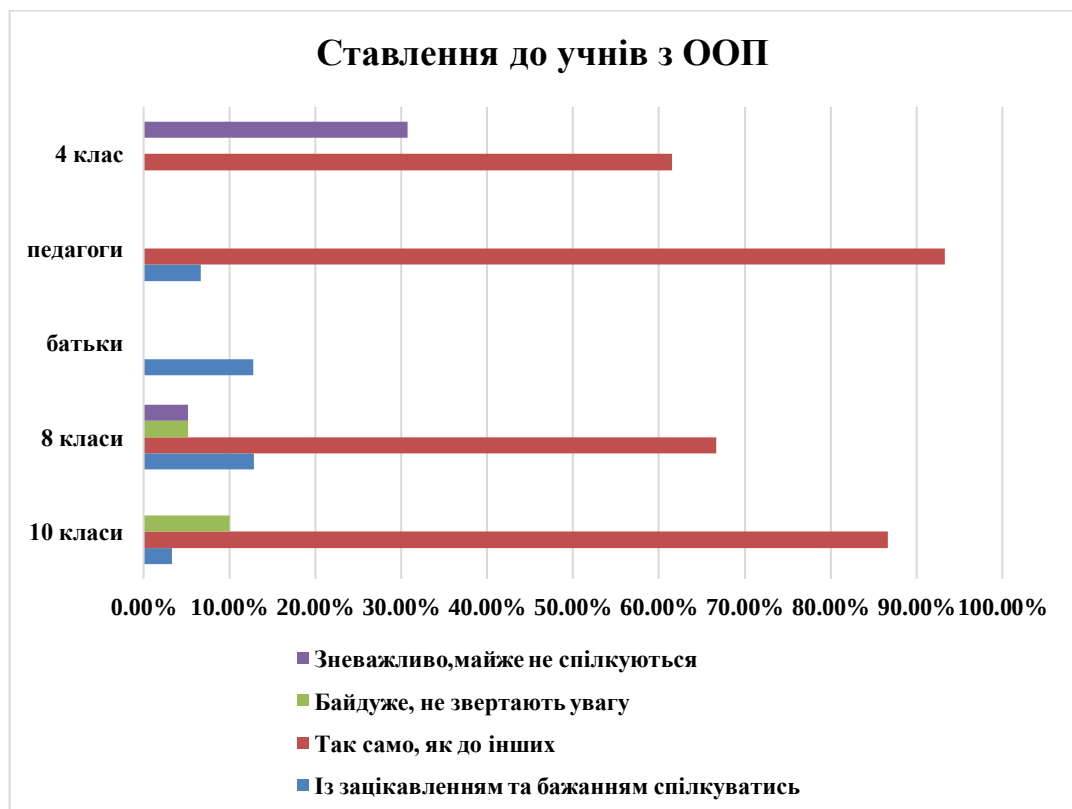
В освітньому закладі функціонує ресурсна кімната, оснащена різноманітними дидактичними матеріалами. Центральний вхід корпусу до старшої школи облаштований пандусом, однак доступним для осіб з інвалідністю (людей в кріслі колісному) наразі залишається лише перший поверх, але таких дітей серед учнів з ООП в закладі немає.

Навчальні меблі відповідають віковим особливостям учнів, зокрема парти мають можливість регулювання висоти (початкова школа). У класах початкової школи створено різноманітні ігрові та навчальні зони для забезпечення комфортного перебування кожної дитини.

Важливим показником відкритості й інклюзивності середовища є ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.

Результати опитування показали, що в закладі переважає толерантне і підтримуюче ставлення до таких учнів: більшість школярів сприймають однокласників з ООП як рівних і готові надавати їм допомогу (діаграма 26).

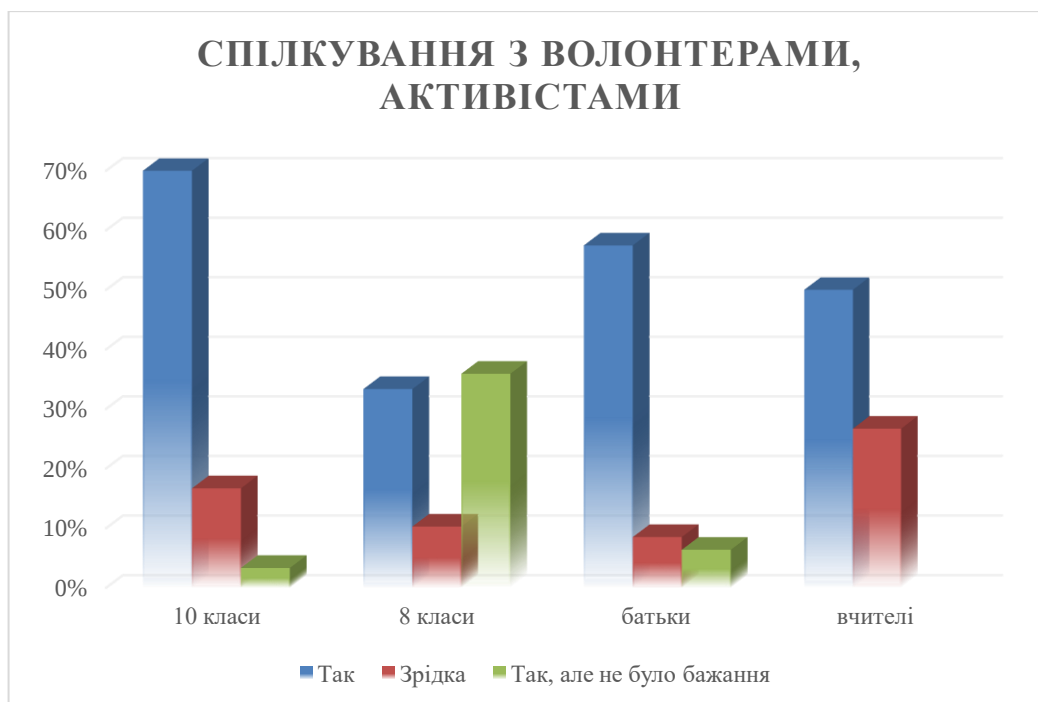
Діаграма 26



Переважна більшість батьків і опікунів активно долучалися до виховної роботи та участі в різноманітних заходах, проведених у закладі.

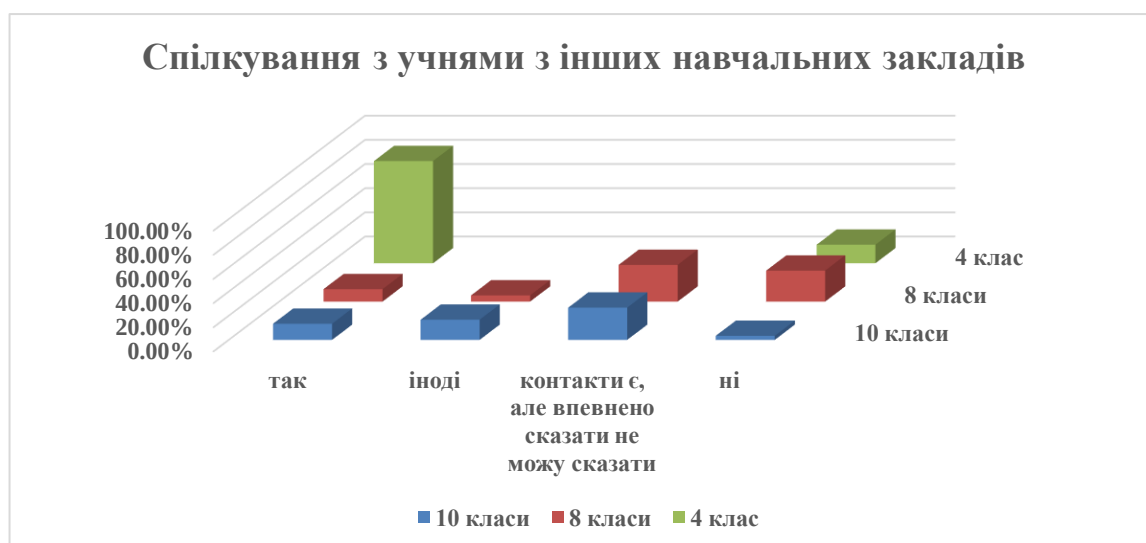
Школа підтримує постійні зв'язки із спільнотами інших освітніх закладів. Водночас через карантинні обмеження та воєнний стан кількість таких зустрічей і обмінів зменшилася (за даними діаграми 27).

Діаграма 27



У навчальному закладі не достатнє спілкування учнів із інших навчальних закладів (діаграма 28):

Діаграма 28



Основні комунікації закладу освіти (в основному у початковій школі) відбуваються із сусідніми школами. Проводяться спільні заходи: конкурси, спортивні змагання, турніри, шкільні та районні олімпіади, зустрічі з профорієнтації.

Зокрема цього року організовано спільний футбольний турнір, шашкові змагання та інтелектуальні конкурси.

Офіційно закріплених шкіл-партнерів наразі немає.

Основні комунікаційні канали — загальношкільні й класні збори, звіти керівників закладу, вайбер-групи та анкетування.

Попри активну співпрацю з громадськістю та батьками, рівень відкритості закладу освіти потребує вдосконалення. Це обумовлено кількома чинниками:

- недостатнє використання інноваційних технологій для залучення всіх учасників освітнього процесу до комунікації;
- переважна більшість педагогів взаємодіє через сайт закладу, що обмежує оперативність зворотного зв'язку;
- батьки недостатньо поінформовані про внутрішнє життя школи;
- роль батьків у шкільному житті часто зводиться до виконання запропонованих завдань, а не ініціювання власних проєктів;
- не достатня активність органів учнівського самоврядування та батьківських комітетів у вирішенні освітніх питань.

Здобутки відкритого (інклюзивного) освітнього середовища:

1. Позитивне і підтримуюче ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.
2. Відсутність проявів дискримінації за національними, етнічними, релігійними чи статевими ознаками серед учасників освітнього процесу.
3. Налагоджена співпраця школи з сім'ями учнів, органами місцевого самоврядування та державної влади.
4. Активна підтримка благоустрою шкільної території завдяки співпраці з громадою.

5. Організація зустрічей з військовими, волонтерами та громадськими активістами, що сприяє вихованню патріотичних і громадянських цінностей.
6. Підтримка інклюзивного підходу в освітньому процесі через залучення спеціалістів (психологів, асистентів учителя).
7. Активна участь учнівського самоврядування у житті школи та організації заходів.

Проблеми відкритого (інклюзивного) освітнього середовища:

1. Недостатній рівень постійної співпраці та комунікації з іншими закладами освіти.
2. Відсутність офіційно закріплених шкіл-партнерів для реалізації спільних проєктів та обміну досвідом.
3. Недостатнє використання сучасних інноваційних технологій для залучення батьків та громадськості до освітнього процесу.
4. Низький рівень ініціативності батьківського комітету у підтримці й розвитку шкільних проєктів.
5. Відсутність сталої програми міжнародної співпраці чи обміну досвідом.

Висновки

1. Безпечне освітнє середовище

Аналіз стану освітнього середовища у закладі загальної середньої освіти свідчить, що в цілому створено сприятливі умови для навчання та виховання учнів.

Серед основних досягнень варто відзначити чистоту шкільних приміщень, хороше освітлення, належний стан шкільної їдальні, толерантне ставлення до учнів з особливими освітніми потребами та задоволення дітей відвідуванням школи.

Водночас виявлені окремі проблеми: холод у деяких кабінетах, неприємний запах у санвузлах, часткове невдоволення харчуванням серед старших школярів, поодинокі випадки цькування, а також дискомфорт через неуважне ставлення дорослих до емоційних потреб учнів.

Тому надзвичайно важливо й надалі вдосконалювати освітнє середовище, орієнтуючись на фізичний комфорт, психологічну безпеку та емоційний добробут кожного учасника навчального процесу.

2. Освітнє середовище сповнене довіри

Освітнє середовище ЗЗСО загалом сприяє формуванню атмосфери взаємної довіри, співпраці та поваги серед усіх учасників навчально-виховного процесу. Високий рівень відкритості керівництва, справедливе оцінювання роботи педагогів. Проте окремі аспекти потребують подальшого вдосконалення, зокрема — не достатньо активна роль психолога і соціального педагога у розвитку комунікативних навичок сприяють позитивному мікроклімату в школі, робота над підвищенням довіри до педагогів серед учнів старших класів, покращення комунікації щодо критеріїв оцінювання та розширення доступності психологічної підтримки.

3. Демократичне освітнє середовище

Проведений аналіз свідчить, що в ЗЗСО створено основу для розвитку демократичного освітнього середовища. Позитивними аспектами є підтримка учнівського самоврядування з боку адміністрації, активна участь батьків та учнів у шкільних заходах і процесах прийняття рішень, демократична організація виборів.

Водночас виявлені певні труднощі: не достатнє залучення громадськості та батьків до розроблення важливих шкільних документів, частина учнів не відчуває користі від самоврядування, невеликий відсоток школярів і батьків не бере активної участі в шкільному житті, а молоді педагоги мають обмежене розуміння принципів шкільної документації. Це свідчить про потребу у системній роботі для поглиблення демократичної культури та залучення всіх учасників освітнього процесу до активної співпраці.

4. Патріотичне освітнє середовище

Аналіз результатів свідчить, що в закладі освіти створено міцне підґрунтя для формування патріотичного середовища.

Повага до державних символів, навчання українською мовою, активне проведення патріотичних заходів, зустрічі з волонтерами та захисниками, а також виховання гуманістичних цінностей серед учасників освітнього процесу є ключовими здобутками школи.

Водночас наявні певні виклики: частина учнів не вчасно реагують на те, розпочалась урочиста церемонія (41,03% учнів 8-х класів), не виявляє зацікавлення в участі в екскурсіях та патріотичних зустрічах, що може свідчити про необхідність оновлення форматів таких заходів.

5. Культуротворче середовище

Аналіз результатів показує, що в ЗЗСО сформовані певні основи культуротворчого освітнього середовища.

Більшість учнів самостійно виконують творчі роботи та беруть участь у позаурочних заходах, екскурсіях і туристичних поїздках. Педагогічні працівники підтримують творчі ініціативи, розвивають навички співпраці через групову діяльність, хоча її рівень поки ще недостатній.

Разом із тим виявлено низку проблем: не достатня кількість учнів користуються бібліотекою (беруть книги для читання), обмежене застосування групових форм роботи на уроках, поблажливе ставлення вчителів до окремих учнів щодо списування, недостатня активність у гуртках та конкурсах, обмежені можливості бібліотеки для організації культурно-просвітницької роботи. Крім того,

спостерігається поверхнєве розуміння деякими учнями понять моральності та гідності.

Для розвитку справді повноцінного культуротворчого середовища важливо посилити акценти на формування моральних цінностей, творчого самовираження, співпраці та саморозвитку серед усіх учасників освітнього процесу.

6. Відкрите середовище

У ЗЗСО створено основи для розвитку відкритого та інклюзивного освітнього середовища.

Заклад демонструє позитивне ставлення до дітей з особливими освітніми потребами, підтримує принципи недискримінації за національними, релігійними чи статевими ознаками, старається налагоджувати співпрацю з родинами учнів, місцевою владою, громадськими організаціями.

Школа організовує спільні заходи, спортивні змагання, олімпіади, профорієнтаційні зустрічі, активно долучає учнів до громадських та патріотичних проєктів.

Разом із тим залишаються певні виклики: не достатня участь батьків у ініціюванні шкільних проєктів, обмежене застосування інноваційних технологій у комунікації з громадськістю, відсутність сталої партнерської мережі з іншими закладами освіти, особливо міжнародними.

Формування відкритого середовища потребує системного підходу, де кожен учасник освітнього процесу — учень, вчитель, батько чи партнер — відчуватиме свою роль, відповідальність і можливість впливати на розвиток шкільної спільноти.

Рекомендації

Для засновника закладу освіти:

- Забезпечити фінансування для усунення недоліків, пов'язаних із матеріально-технічним станом закладу.
- Сприяти створенню умов для медичного обслуговування учасників освітнього процесу (введення посади медичного працівника).
- Підтримувати програми розвитку учнівського самоврядування та гурткової роботи, інклюзивної освіти.
- Сприяти налагодженню міжнародного партнерства для обміну досвідом у сфері патріотичного виховання.

Для відділу освіти:

- Здійснювати моніторинг безпечності освітнього середовища в закладах освіти та надавати методичну підтримку щодо створення культуротворчого простору.
- Підвищити інформованість батьківської громадськості щодо нормативних актів через проведення регулярних семінарів.
- Організувати заходи для популяризації сучасних освітніх технологій серед педагогів.
- Розробити регіональні програми із профілактики булінгу, насильства та мотивації до навчання.

Для директора закладу освіти:

- Оновлювати інформаційний контент на сайті школи та забезпечити регулярну комунікацію з батьками.
- Підвищувати мотивацію педагогічного колективу до використання сучасних освітніх підходів, інновацій.
- Звернути увагу на розширення кола (тематики) гуртків.

- Постійно тримати на контролі відвідуваність учнями ліцею, розглянути на педраді питання стану відвідування учнями навчальних занять.
- Клопотати перед відділом освіти про виділення фінансування для проведення капітального ремонту та модернізації бібліотеки, створення читального залу.
- Вдосконалити організацію роботи психологічної служби для забезпечення своєчасної допомоги учням.
- Вдосконалювати систему оцінювання навчальних досягнень учнів на засадах справедливості та академічної доброчесності.
- Активно залучати учнівське та батьківське самоврядування до процесів прийняття рішень.

Для заступника директора з виховної роботи:

- Посилити роботу із профілактики булінгу та пропаганди безпечної поведінки в учнівських колективах.
- Підвищити рівень залучення учнів до шкільних гуртків, секцій, волонтерських та громадських проєктів.
- Підтримувати ініціативи учнівського самоврядування та координувати їхню діяльність.
- Розширити співпрацю з громадськими організаціями, ветеранами, волонтерами.
- Організовувати заходи, що сприяють розвитку національної свідомості, патріотизму та любові до України.

Для заступника директора з навчально-виховної роботи:

- Спрямувати педагогічний колектив на впровадження інтерактивних та проєктних методів навчання.
- Підтримувати педагогів у процесі професійного розвитку через тренінги, майстер-класи, обмін досвідом.
- Забезпечити справедливість та прозорість у системі оцінювання учнів.

- Регулярно аналізувати навчальні досягнення здобувачів освіти і впроваджувати заходи підтримки для учнів із низькою мотивацією.
- Активно працювати над інтеграцією учнів із особливими освітніми потребами в освітній процес.

Для вчителів-предметників:

- Більше звертати увагу учнів на дотримання ними принципів академічної доброчесності; робити акценти на важливості самостійного виконання робіт для особистого розвитку, формування самостійності та критичного мислення; створювати такі завдання, які б зацікавили дітей та спонукали їх до самостійного виконання цих завдань, а також унеможливлювали списування
- Збільшити використання на уроках такого виду діяльності, як групова робота та робота в парах.
- Акцентувати увагу учнів на дотриманні учнями норм законодавства України про авторське право і суміжні права.

Для практичного психолога:

- Посилити роботу щодо формування у дітей навичок безпечної поведінки в Інтернеті та в реальному житті.
- Розробити ефективну систему профілактики булінгу та кризових ситуацій серед учнів.
- Забезпечити індивідуальну психологічну підтримку для учнів, які мають труднощі з навчанням чи адаптацією через підвищення рівня довіри.
- Проводити тренінги для педагогів щодо створення безпечного та підтримуючого середовища в класах.
- Організувати заняття для батьків на теми емоційної підтримки дітей і співпраці з педагогами.
- Спільно з батьками проаналізувати ситуацію щодо ставлення учнів до

вандалізму, бійок, лихослів'я аби запобігти їх проявів у повсякденному житті

- Організувати заходи із залученням лікарів, працівників правоохоронних органів, які допомогли б учням зрозуміти шкідливість паління цигарок, вживання алкоголю і наркотиків тощо.

Для педагога-організатора:

- Активізувати участь учнів у позакласних заходах, спрямованих на розвиток громадянської позиції, лідерських якостей та творчості.
- Організовувати тематичні конкурси, акції, флешмоби, що популяризують здоровий спосіб життя, волонтерство, патріотизм.
- Сприяти залученню учнів до гурткової роботи та позашкільної діяльності.
- Підтримувати ініціативи шкільних активістів у проведенні заходів.
- Створювати умови для міжкласної співпраці та обміну досвідом.
- Посилити роботу органів учнівського самоврядування.

Для вчителів-предметників:

- Використовувати більше групових, парних форм роботи на уроках.
- Систематично роз'яснювати критерії оцінювання.
- Підтримувати академічну доброчесність через спеціальні заходи.
- Залучати учнів до участі в творчих конкурсах, олімпіадах.

Для класного керівника 4 класу:

- Акцентувати увагу на формуванні навичок безпечної поведінки, правил спілкування в колективі.
- Виховувати позитивне ставлення до навчання через цікаві форми роботи та ігрові методики.
- Активно залучати батьків до освітніх і виховних заходів.
- Вести постійний моніторинг емоційного стану учнів для раннього виявлення можливих проблем.

Для класних керівників 8 класу:

- Працювати над мотивацією учнів до навчання через проєкти, дискусії, інтерактивні завдання та участю учнів у позакласних заходах та шкільних гуртках.
- Залучати учнів до планування, обговорення та проведення виховних справ, враховувати думку учнів щодо доцільності і форми проведення пропонованих заходів.
- Підвищити повагу учнів до державних символів та патріотизм.
- Проводити заходи з профілактики булінгу, конфліктів та шкідливих звичок.
- Формувати відповідальність за особисті досягнення та поведінку.
- Підтримувати відкритий діалог із батьками щодо розвитку учнів.

Для класних керівників 10 класу:

- Орієнтувати учнів на самостійний вибір освітньої та професійної траєкторії.
- Проводити профорієнтаційні заходи у співпраці з закладами вищої освіти та роботодавцями.
- Обговорювати проведення виховних справ, враховувати думку учнів щодо доцільності і форми проведення пропонованих заходів.
- Підтримувати інтелектуальний розвиток учнів через участь у наукових проєктах, конкурсах, дебатах.
- Розвивати в учнів навички громадянської активності та патріотизму.

Для органу батьківського самоврядування:

- Підвищити власну активність у ініціюванні та реалізації шкільних проєктів.
- Активно брати участь у розробці рішень щодо життя школи, підтримувати ініціативи учнів і педагогів.
- Регулярно інформувати батьківську громаду про свою діяльність через сучасні канали зв'язку.

Для учнівського самоврядування:

- Активніше долучатися до планування й реалізації проєктів у школі.
- Підвищувати залучення школярів у шкільне життя через інформаційні кампанії.
- Брати участь у створенні безпечного середовища через власні ініціативи



**ВІДДІЛ ОСВІТИ ДОБРОСИНСЬКО-МАГЕРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ
ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЛАВРИКІВСЬКИЙ ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
І-ІІІ СТУПЕНІВ**

Н А К А З

31.03.2025р.

Лавриків

№44

**Про проведення вимірювання в електронному
форматі показників якості освітнього середовища**

З метою виконання р.7 розділу «Загальна середня освіта» Програми розвитку освіти Львівської області на 2021-2025 роки затвердженої сесією Львівської обласної ради від 18 лютого 2021р. №64 та розпорядження начальника Львівської обласної військової адміністрації «Щодо внесення змін до Програми розвитку освіти Львівської області на 2021-2025 роки» від 31.01.2025р. №93/0/5-25ВА, відповідно до наказу Львівської ОДА від 07.02.2025р. №02-01/01/42 «Про оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області», листа КЗ «ЛОППО» від 26.02.2025р. №67 «Про організацію вимірювання в е-форматі показників якості освітнього середовища та аналізу його результатів»

НАКАЗУЮ:

1. Організувати та провести 9 квітня 2025 року оцінювання якості освітнього середовища Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст., за допомогою анкетування в е-форматі педагогічних працівників, за допомогою анкетування в е-форматі педагогічних працівників, учнів 4, 8-х та 10-х класів, а також батьків (опікунів) цих учнів.

2. Призначити заступника директора з НВР Бокало І.Я. відповідальною особою за забезпечення якості та оперативного керування процесом оповіщення.

3. Затвердити склад робочої групи для опрацювання інформації про результати анкетування (додаток 1).

4. Затвердити склад педагогічних працівників під керівництвом яких буде проведено анкетування учнів 4, 8-х та 10-х класів та графіків проведення анкетування (додаток 2).

5. Відповідальній особі Бокало І.Я. та членам робочої групи опрацювати до 1 червня результати дослідження якості освітнього середовища закладу освіти, підготувати звіт про результати самооцінювання якості освітнього середовища та розглянути звіт на педагогічній раді.

6. Оприлюднити до 1 червня на сайті закладу освіти звіт про результати самооцінювання якості освітнього середовища та витяг з протоколу педагогічної ради про прийняті на основі цього звіту рішення.

7. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор закладу освіти

Василина ОПЕНЧЕНКО

З наказом ознайоmlена

Ірина БОКАЛО

Склад робочої групи
для опрацювання інформації про результати анкетування

1. Бокало і.Я., голова робочої групи, заступник з НВР;
2. Яциняк Н.М., заступник з ВР;
3. Харко О.О., вчитель інформатики;
4. Шай І.М., педагог-організатор;
5. Юсько О.П., практичний психолог;
6. Баглай І.Д., соціальний педагог;
7. Калька Н.В., вчитель української мови та літератури.

**Склад педагогічних працівників
під керівництвом яких буде проведено анкетування учнів 4, 8-х та 10-х
класів та графік проведення анкетування.**

№ п/п	Педагогічний працівник	Місце проведення	Клас	Час проведен ня
1	Харко О.О., Юсько О.П., Юкало С.А.	Кабінет інформатики	4	09:00- 09:45
2	Дервальд Н.В., Бокало І.Я.	Кабінет фізики	8-А	09:00- 09:45
3	Безух В.І., Баглай І.Д.	Кабінет математики	8-Б	09:00- 09:45
4	Скугра А.Б., Шай І.М.	Кабінет англійської мови	10-А	09:00- 09:45
5	Семочко С.І., Павлик М.І.	Кабінет біології	10-Б	09:00- 09:45

Звіт

інструктора про результати спостереження за проведенням анкетування щодо організації вимірювання в е-форматі показників якості освітнього середовища

Інструктор: Якушева Марія Ростиславівна, соціальний педагог Добросинського ЗЗСО І-ІІІ ступенів Добросинсько-Магерівської сільської ради.

Дата спостереження: 04.04.2025 рік.

Місце проведення: Лавриківський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Добросинсько-Магерівської сільської ради Львівського району Львівської області.

Тип анкетування: опитування учнів 4, 8 та 10 класів, батьків (опікунів) учнів 4, 8 та 10 класів, педагогічних працівників.

Кількість учасників:

- 4-класників – 13
- 8-класників – 38
- 10-класників – 34
- педагогічних працівників - 34

Процес проведення:

Анкетування проводилося відповідно до запланованого графіку в комп'ютерних класах під наглядом інструктора та відповідальних осіб відповідно до наказів по закладу. Усі учасники були проінформовані про мету опитування та умови анонімності. Вчителі інформатики повідомили логін і пароль, написавши їх на дошці. Класні керівники покликання, логін та пароль о 9-00 надіслали батькам. Відсутнім учням у цей день а також учениці на сімейній формі навчання також о 9-00 год були надіслані покликання, логіни, пароль та запропоновано по можливості пройти протягом дня анкетування.

Для педагогічних працівників на 15-00 год було організовано педагогічну раду на якій заступник директора з НВР пояснила учителям призначення та процедуру дослідження після чого присутні отримали покликання, логін та пароль для

проходження анкетування.

Атмосфера під час заповнення анкет була спокійною, учасники проявляли зацікавленість і відповідальність.

Організатори забезпечили належні умови: тишу, достатній час для заповнення, технічну підтримку у разі виникнення запитань.

Технічні та організаційні аспекти: Учні та педагогічні працівники звертались з зауваженнями, щодо неможливості обрати усі бажанні варіанти відповідей (були неактивні прапорці та перемикачі). Також учнів та працівників, які проходили е-анкетування з мобільних телефонів, через поганий Інтернет, «викидало» з анкет і вони змушені були чекати та проходити повторно.

Висновки:

Анкетування відбулося без порушень, відповідно до встановлених норм. Учасники дотримувалися інструкцій, а сам процес пройшов організовано та ефективно. Результати можна вважати достовірними.

Інструктор

Марія ЯКУШЕВА

Директор

Василина ОПЕНЧЕНКО